



Sylva carminvm in nostri temporis corruptelas, præsertim religionis, sanè quàm salsa & festiua, ex diuersis hinc inde autoribus collecta.

<https://hdl.handle.net/1874/416859>

S Y L V A C A R M I -
N V M IN NOSTRI TEMPO-
ris corruptelas, praesertim religionis,
sanè quàm falsa & festiua, ex di-
uerlis hinc inde autoribus
collecta.

AD LECTOREM.

Libuit hic subiungere querelam de fide, p̄ij & spiritalis cuiuspiam Parochi, ut uidetur, ante hoc nostrum seculum, nuper in Germania reperi- tam. ut uideas optime Lector, etiã ante nos fuisse semper in Ecclesia aliquot pios & sanctos uiros, qui cum publicè non auderent suum spiritum & sensum profiteri, tamen in angulis suis, ut erat tunc ecclesia in desertum pulsa per Draconem (ut Apocalypsis dicit) suum dolorem extillauerunt, & uisitacionis diem suspirauerunt.

Querela de fide.

Viri fratres, serui Dei,
 Non uos turbent rhythmi mei,
 Sed audite propter Deum,
 Flebilem sermonem meum.
 Mundum dolens circuiui,
 Fidem undiq; quæsiui.
 Vbicunq; fidem quæro,
 Vel in plebe, uel in clero,
 Vel in clauistro, uel in foro,
 Vbi fides sit ignoro.
 Fides nullibi apparet,
 Totus mundus fide caret.
 Filius non seruat patrè
 Fidem, neq; frater fratri.

Hen

3
Heu de sede sua ruit
Fides, quæ tam firma fuit
Quondam: & pro ea dolus
Triumphat per orbem solus,
Tam potenter & tam dirè,
Ne quis possit contrà ire.

Quicquid dolus lubet esse,
Hoc inferre est necesse.
Clerus, populusq; totus,
Dolo subiacet deuotus.

Dolus Patiam, Cardinales,
Et Episcopos totales,
Regit, & ubiq; Reges:
Dolus glossat iura, leges.

Dolus omnia pro uoto
Disponit, in orbe toto.
Qui cum dolo conuersantur,
Illi sunt qui principantur.

Sed qui dolum uerè nescit,
Est abiectus, & uilescit,
Et uocatur idiota,
Non est dignus una iota.

De Prælatis.

Prælati Ecclesiarum,
Habent dolum ualde carum.
Nam per dolum præbendantur,

Et potenter dominantur.

Aestimo pro sensu meo,
 Quòd præbendas non pro Deo
 Purè dant: sed mos est sibi,
 Da mihi nunc, dabo tibi.

Sic ad inuicem colludunt,
 Atq; pauperes excludunt.
 Qui redonant, illis datur,
 De egenis non curatur.

Heu, quamobrem non attendunt,
 Quòd sic Christi bona uendunt,
 Quæ præcepit Deus dari
 Gratis, & non uenundari.

Demonizant, & est æquum,
 Quòd mercedem sumunt secum.
 Miror quid tunc respondebunt,
 Ante Deum dum parebunt:

Responsuri de re gesta,
 Si sit uilis uel honesta:
 Vbi genus, res, honores,
 Nemini sunt adiutores.

Ad Prælatos.

Aduertatis uos Prælati,
 Quantum oportebit pati,
 Post hanc uitam pro peccatis.
 Ut quæ iusta sunt agatis.

Et

Et curati sacerdotes,
 Possidentes amplas dotes,
 De salute animarum,
 Subditorum curant parum.

Nihil curant quam habere,
 Et hominibus placere.

Non aduertunt ad clamores
 Pauperum, sed claudunt fores.

Sic nec subditis ut debent,
 Formam bonæ uitæ præbent:

Sed per prauos suos mores,
 Multos ducunt in errores.

Canon regula notatur,
 Hinc Canonicus gignatur,

Eo quòd sub regulari
 Vita debent famulari,

Cum deuotione Deo:
 Ipsi curant nil de eo,

Sed libentius ad forum
 Currunt, quam frequentant chorum.

Vestes militares quærunt,
 Nihil quam mundana ferunt.

Rarò impertiunt dignis
 Suas opes, sed malignis.

Quicquid eis superesset,
 Hoc pro Deo dandum esset.

Modò habent tam auarum

Cor, quòd nihil dant, uel parum.

De Monachis.

Item qui in claustris degunt,
Iuxta normam se non regunt,
Quam patres instituerunt,
Sed quæ uetita sunt quærunt.

Vestes deferunt claustrales,
Sed in mente non sunt tales.
Namq; sub religiosa
Veste, latet mens dolosa.

Rixas, lites, & rancores,
Habent inter se maiores,
Monachi & Moniales,
Quàm personæ mundiales.

Qui uult Satanæ seruire,
Claustrum debet introire.
Mali cogunt ibi bonos,
Ut cantent eorum tonos.

De Monachis mendicantibus.

Item fratres Mendicantes,
Omnes ferè sunt truffantes.
Parent nam quòd sint deuoti,
Cum sint tamen nequam toti.

Quicquid prædicant sermone,
Rarò complent actione.
Actunt ubi nusquam serunt,
Semper

Semper plus quàm sua querunt.

Oves alienas tondunt,
Et parrochias confundunt.

Dantibus applaudunt carè,
Sed qui nihil possunt dare,

Vel replere eis manum,
illos mittunt ad plebanum.

Pulchrè pro orare sciunt:

His qui credunt, capti fiunt.

Per uerborum apparatus,
Aures penetrant magnatum.

Valde diligenter notant,

Vbi diuites ægrotant.

Ibi currunt, nec cessabunt,
Donec ipsos tumulabunt.

Sed ad casus miserorum

Nullus ire uult eorum.

Puto uerò quòd prodesset,
Si in mundo nullus esset

Monachus, uel Monialis,

Siue secta Begynnalis.

Postquam enim sic creuerunt,
Lex & fides perierunt,

Et totius mundi status,

Est in malum commutatus.

Vtrum culpa sit eorum,

Noscit conditor cunctorum.

De genere nobilium,

Cæsar, Reges, & Marchio,

Dux, Comes, miles, & Baro,

Omnes principes terrarum,

Possident de fide parum.

Inter omnes non est unus,

Quin respiciat ad munus,

Et iustitiam postponant,

Pro eis qui dona donant,

Per tyrannidem & gloriam

Disponunt ubiq; terram.

Magis querunt Christianos

Debellare, quàm Paganos.

Non uerentur, non formidant,

Quòd innocuos occidant.

Cur tam dirè finit Deus,

Quòd occidit iustum reus?

Quondam qui milites statuti

Erant, ut per eos tuti

Essent uiduæ, pupilli,

Clerusq; nunc & illi

Tales minimè defendunt,

Sed prædantur & intendunt:

Cor eorum magis pronum

Est ad malum, quàm ad bonum.

De ciuibus & nobilibus.

Ciues, nobiles, communes,

Rarò

Rarò doli sunt immunes.

Nobiles iniuriantur,

Ciues uerò scenerantur.

De omnibus his uel ullus

Est fidelis, siue nullus.

Nautæ maris, & coloni,

Qui fuerunt quondam boni:

Sic peruertit eos dolus,

Quòd uix iustus unus solus.

De mercatoribus,

Item mundi mercatores,

Quid sunt heu quàm truffatores?

Siue emunt, siue uendunt,

Semper fallere prætendunt:

Deum sanctosq; periurant,

Et mentiri parum curant.

Quando boni nummi uadunt,

Statim eos igni tradunt.

Sicq; manet pagamentum,

Scoria, & non argentum.

Sic confundunt mundum totum,

Istud undiq; est notum.

Pondus, numerus, mensura,

Simul omnis mercatura,

Sic per ipsos sunt infectæ,

Quod uix unus agit rectè.

Nisi Deus opem præstat,

Deperire mundum restat:
 Tot & tantis est reatus,
 Et tam prauus nunc est status,
 Natus ante annos mille,
 Verè felix fuit ille.

O quàm uenenosa pestis
 Fœerator, falsus testis,
 Fur, periurus, latro, mœcus,
 Homicida, tantum decus
 Habent, tanquam probi uiri.
 Quicquid potest nunc acquiri,
 Siue bene, siue malè,
 Est hominibus æquale.

Nullus deuitatur quæstus,
 Quantumcunq; inhonestus.
 Lex & disciplina perit,
 Nemo quod est iustum querit.

Nemo facit id quod debet:
 Nemo alteri hoc præbet,
 Quod habere uult ab eo:
 Nemo curat iam de Deo,

Nemo curat modò * bryam,
 Nemo tenet rectam uiam.

Nemo nouit misereri,
 Nemo curat confiteri.

Et quando confiteatur,
 Inde parum emendatur.

Bryam ebrîi
 diserunt in
 scholis no-
 stræ pueri-
 tæ, quali
 extra bryam,
 id est mensu-
 ram.

Iam nec populus, nec clerus,
Est in suo statu uerus.

Liquet fratres, quòd erramus,
Tempus est quòd redeamus:
Tempus est nos conuertendi,
Tempus est nos pœnitendi,
Tempus est nos redeundi,
Ab errore falsi mundi.
Tempus est nos emendandi,
Verè tempus est plorandi.

Scimus quia transit hora,
Redeamus sine mora.
Redeamus, non tardemus,
Vitam nostram emendemus.
Nemo debet desperare,
Nemo debet dubitare.
Tam misericors est Deus,
Nemo uiuit ita reus,
Quin si ueniam precetur,
Deus eius miscretur.
Amen deuotè dicamus,
Vt cum Christo maneamus.

ECCLESIAE ET SIMONIAE
colloquiū, nuper in Heluetijs ex uetustis-
simo codice descriptum.

EC. Quid Simonia furis, totius adultera iuris?

Quid

Quid mea conturbas, per auaras improba turbas?
 Ponis ubiq; forum, sequitur te turbo malorum.
 Quæ mea sunt tollis, tu ferrea pectora mollis,
 Nunc promittendo, nunc dando, uel accipiendo:
 Diripis, expendis, per mundum brachia tendis,
 Omnia tentando, gradibus cunctis inhiando.
 Non facis ararum, sed presbyteros decimarum,
 Prepositos uanos tu præficias, atq; Decanos,
 Res agis Abbatum, regis & das Pontificatum.
 S I. Non ego tantorum sum planè causa malorum,
 Sed quia maiores piget excoluisse minores.
 Et dare sponte bonis refugant possessa patronis:
 Hinc bene maiores non præstant gratis honores.
 Quod latet extrudunt, malè clausa metalla reclu-
 vsibus exponūt, quod auari quiq; reponunt. (dūt.
 Diuite iam uena caret infarcita crumena,
 Inuolucris tutis, tincis exesa minutis,
 Quodq; negabatur prius, usibus ecce paratur.
 Rem puto diuinam fore talia, non Simoniam.
 E C. Quàm benè protecti sunt hi per pallia recti,
 Ipsa uenenose quos fallis, & insidiosè,
 Quos malè blanda bonos uis appellare patronos,
 Rebus abutentes, mundi scelerumq; potentes.
 Nā bene quæ captant, sibi quæ ue licentius aptant,
 Hec bona: quiq; boni sint, dicunt perditioni,
 Iudicio indigno, cum possessore maligno.
 Vnde tuam partem cupis expurgasse per artem,
Hinc

Hinc magis argueris, magis esse nociua uideris,
 Dona quod extrudi facis, et in * recludi
 Nec dare uis gratis, quæ sunt diuina probatis.
 Sed reprobis uendis, mercemq; per omnia tendis.
 S I. Quæ mea sunt uendo, mihi quod licet accipien-
 Ut dare præsumo, sic terrea dona resumo. (do:
 Non decus ararum, sed diltraho res decimarum.
 Vendoq; securè mansus qui sunt mihi iure.
 Cœlica tractantur, quæ Pontifices moderantur,
 Ordoq; sacrorum celebratur more priorum.
 Quid rogo miraris? uel quid liuore grauaris?
 Dum sacra spargamus, carnalia si qua metamus.
 Paulus id expresse, non magnum prædicat esse.
 E C. Arte modò sibi qua mens ab mentitur iniqua?
 Et malè scripturas uitio transuertere curas.
 Cur tibi terrarum ius attrahis ecclesiarum?
 Consonat his certè quæ dicam, Paulus apertè.
 Quis sibi met debet, sibi quis ue stipendia præbet,
 Militiæ morem peragens, durumq; laborem.
 Subtus certanti, dat præmia rex superanti.
 Pro stipe seruorum sic censeo cuncta meorum,
 Quæ mihi, quæ cœlis, delegat quisq; fidelis,
 Sumptus in castris, dat præmia Christus in astris,
 Qui mihi debetur, non iustè sumptus emetur.
 Non est uendentis, bene sed certando merentis,
 De re carnali, uel semine spiritali,
 Discipuli Christi fallens exempla dedisti.

Victum

Vitium quærebat, dum uia uerba serebat.
 Hæc sibi poscebat, sed egenis prospiciebat.
 Ordine scriptorum patet istud ubiq; suorum.
 S I. Mira refers planè, quibus esse uidetur inane,
 Iura quòd ullarum quis possidet ecclesiarum,
 Si dabit inuitus, fuerit quo iure potitus.
 Si dare cogetur, proprium nec uelle tenetur.
 Si sua dans gratis, capiet nihil utilitatis.
 Non ego non horum dominari quero bonorum.
 Non tria grana salis ualeat possessio talis.
 E C. Est patulū planè, quod præfers, q̄ sit inane.
 Non sit amica bonis species hæc religionis,
 Qua proprijs ueluti mihi competit, aut licet uti.
 S I. Obstruo nūc aures, si uerba profana restaures.
 E C. Non nego uestrarum ius uobis ecclesiarum,
 Sumite cunctarum iustas partes decimarum.
 Debita uestrorum soluantur seruitiorum.
 A grege queratur, qui paruo præficiatur.
 S I. Quòd si cunctarum quæris res ecclesiarum,
 Si gratis præstas, quid te iuuat ista potestas?
 E C. Illa Deo debes: tua seruat, si sua præbes.
 Et sibi iungeris, sua si commissa tueris.
 Multa dat in cælis, si sis in pauca fidelis.
 Captat adhuc harū possessor id ecclesiarum, *
 Quod cū digna refert, sua quem concessio præfert,
 Eiusdem partes per nullas deterit artes,
 Rebus in ipsarum sibi quæ sunt ecclesiarum.

Quin indefessè studet illi commodus esse.
 S I. Esto ponatur, quòd gratis honor iribuatur:
 Sed quibus intendis personis præficiendis?
 Num genus ignauum laudas, ignobile, prauum?
 EC. Hic sit honor gratis, quod * rusticitatis,
 Nescit honor quid sit, q honestas, curia quid sit,
 Nil sapit urbanum, nil sentit deniq; sanum, *
 Hoc genus exosum, tu clamas relligiosum.
 Est modò diuinus, quem cingit amictus ouinus.

DE CORRPTIONE OMNIUM
 statuū, & imminēte mundi interitu, Satyra,
 ex eodem uetusto codice.

Ad occasum cuncta ruunt,
 Sed & ipsa studia
 Quibus olim Roma potens
 Superabat sidera.
 Quando cœli templa uirgo
 Petiuit Cyllena,
 Totus mundus in errorum
 Voluitur caligine.
 Nullus curat obedire
 Verbis sapientiæ.
 Non senectus, non iuuentus,
 Non ætas infantiæ,
 Non clerus, non sacerdotes,
 Non eorum præsales,
 Non conuentus populorum,
 Non

Non eorum principes.
 Cuncta proh dolor, ad suum
 Properant interitum.
 Monachorum norma fugit,
 Perit uita angelica.
 Crescit rancor, crescit ira,
 Crescit et inuidia.
 Quod in ipsis Christi fuit,
 Mammona surripuit.
 Totus iam mundus senescens,
 Malos edit homines,
 Et in bonis imbecilles,
 Et etate fragiles:
 Et à prisca rerum forma
 Discolorant omnia.
 Premit reges præpotentes
 Impotens ignauia.
 Effrenos malè corrumpit
 Dulcis insolentia.
 Monachi cum toto clero
 Tabescunt desidia.
 Perit indisciplinata
 Rustica simplicitas,
 Verbi Dei aliena,
 Et pastoris indiga.
 Ouis Christi per deserta
 Vagatur erratica.

Cuncti

Cuncti namq; præpediti
 Curis secularibus,
 Plebem Dei castigare
 Miseri negligimus.
 Sic paulatim nauis Christi
 Sine nauta mergitur.
 Sic præceptis contra imus,
 Sic Christum negligimus:
 Qui lex esse deberemus,
 Sic legem confundimus.
 Sic contempto redemptore,
 Ad hostem conuertimur.
 Sic omnes præuaricati,
 Nil docere possumus.
 At si quosdam uerbis tantum
 Docere præsumimus,
 Hoc erit, cum facta desint,
 Dedocere potius.
 Nam uerbis facta pensantes
 Quum magistros uiderint
 Sequi uiam, mox tenebunt
 Dociles discipuli:
 Ruituri cum magistris
 Ad infernum sceleris.
 Hinc est quòd multi uagantur
 Laico sub habitu,
 Arma ferunt, bella querunt,

b

Contra

Contra fas superbiunt.
 Quod deberent Saluatori,
 Refrunt ad Zabulum:
 Aliena quisq; sibi
 Violenier appetit.
 Et totum peruertit rapax
 Seculum cupiditas.
 Mores turbat, scindit fratres,
 Sacras leges temerat.
 Versipellis, fraudulentus,
 Adulator callidus,
 Primas partes sortiuntur
 De bonis alterius.
 Vbicunq; libet malis,
 Ius reclamant proprium:
 Et quis potest, quanta laude
 Dignus sit, conijcere,
 Falsum illum qui peierans
 Fratrem nouit fallere?
 Hinc namq; primus uocatur,
 Qui primus in scelere.
 Nullus nostra tempestate
 Iustus iudex cernitur.
 Est Astraea uetus uerbum,
 Veritas est somnium.
 Praeualent mendosa uerba,
 Veritas est fabula.

Ad mensuram nummi fiunt

Omnia iudicia.

Frustra stat ante tribunal

Pauperum simplicitas.

Frustra clamat uox pupilli,

Frustra plangunt uiduæ:

Si quid enim sine nummis

Ad tribunal obsecras,

Nihil iuuat, nihil prodest,

Verba fiunt mortua.

Tibi uerò, si quid dabis,

Frons aridet iudicis.

Sedet iudex in occulto,

Capiendo simplicem:

Mulcet illum blandimentis,

Minis terret uarijs,

Donec sibi abstrahendo

Quadrantem det ultimum.

Nummus erit Imperator,

Nummum colunt principes:

Nummus regit, nummus regnat,

Nummus & iustificat.

Quod in Deo non disponunt,

Per nummum hoc faciunt.

Si non habet pauper nummum,

Facti reus dicitur.

Iudex damnat innocentem,

Dans nocenti ueniam.
 Plena cui crumena pendet,
 Hic iustus clamabitur.
 Sic est nummus imperator,
 Sic deridet miseros.
 Annui, ne dicant uerum,
 Summis potentatibus.
 Domat reges, & uenale
 Efficit iudicium.
 Nulla uirtus est perfecta,
 Hac etate pessima.
 Nullus bonus, cui non insit
 Quaedam deprauatio.
 Pauci sunt qui uiuant caste,
 Nisi per hypocrisim.
 Ternis est libido foeda
 Coniuncta pedisequis.
 Per quas totum replet mundum
 Vaga petulantia.
 Quarum trium uix est ullus
 Non foedatus macula.
 Scilicet adulterorum
 Post hanc immundicia,
 Et leprosa Sodomorum
 Tertiant contagia.
 Hæc pro certo ledant Christum,*
 Cum deturpant seculum,

Omne genus in procliue
 Vitiorum trahitur.
 Nullus metus, nullus pudor
 Abutenti uitio.
 Insuper dignus est laude
 Magister in scelere.
 Nec ad Deum, nec ad sanctos
 Vlla reuerentia.
 Ridet excommunicatus
 Præsulis imperia.
 Nullus macer ex iniuncta
 Sibi poenitentia.
 Seua furit atq; totum
 Perturbat Tisiphone.
 Passim clamor, passim cædes,
 Bella strident undiq;
 Pax non redit fugitiua,
 Neq; cessant prælia.
 Omni die crescit malum,
 Abundat iniquitas.
 Ideo per totum mundum
 Refrigescit charitas.
 Antichristum iam inuitat
 Hominum malicia.
 Nullum lædat, inhumana
 Tetigisse uitia.
 Neq; triste ferat ille

b

s

Occultus

Occultus hypocrita.
 Quando mihi nullo pacto
 Mea parcit Satyra.
 Esse namq; cum non uelim,
 Dici uolo Clericus.
 Incedo quasi modestus,
 Coronato uertice,
 Vt sic clarus esse possim,
 Sub Cleri uelamine.
 Probo mala, tento bona,
 Quia peruerse cogito:
 Cute lotus, mente fœdus,
 Ad altare supplico,
 Hoc non esse Christiani
 Certus, non considero.
 Hoc infelix non obseruo,
 Quod dicente Domino
 Legitur, Si munus offers
 In templi sacrario,
 Relinque, donec offerri
 Corde possit nitido.
 Fornicem relinquens fœdum,
 Impudens altarium
 Accedo. sic rursus fœdus
 Relinquo sacrarium,
 Recurrens ad usitatum
 Denuò uolutabrum.

O miser,

O' miser, gehennæ flammæ

Aliquando cogita.

Et cum peccatrice cadens

Ad Christi uestigia,

Resurge cum fide magnæ

De misericordia.

Restant multa præter ista,

Quæ non curo tangere.

In peccatis totum mundum

Cernimus defluere,

Ac ubiq; deseuire

Rabiem discordiæ.

Breue tempus habet mundus,

Instat dies Domini.

Non uult Deus sanctos suos

Falsa pace decipi,

Vt possint probatiores

Inter plagas fieri.

Sed tu Deus, omnem scensum

Cuius pax exsuperat,

Inter seua tuis seruis

Iam succurre scandala,

Vt adhuc in bona tibi

Possint uita uiuere,

Ne fiat longinqua nobis

Tua miseratio.

Qui dixisti tuis seruis,

Cum hæc esse cœperint,
 Exultate, quia uestra
 Propinquat redemptio.
 Cuius nos redemptionis
 Facias particeps,
 Et in cœlis inter diuos
 Exultare procures,
Vbi regnans IESV CHRISTE
 sine fine permanes.

AMEN.

RHYTHMI SEQUENTES EX
 uetustiss. etiam codice membranaceo in
 Burgundia reperto, bona fide
 sunt descripti.

Christus ad sacerdotes.

Piscatores hominum, sacerdotes mei,
 Præcones ueridici, lucernæ dici,
 Charitatis radio fulgentes, et spei,
 Auribus percipite uerba oris mei.
 Vos in sanctuario mihi deseruitis:
 Vos uocaui palmites, ego uera uitis:
 Cauete ne steriles, aut inanes sitis,
 Si mecum perpetuò uiuere uelitis.

Vos estis catholice legis protectores,
 Sal terræ, lux hominum, ouium pastores,
 Muri domus Israël, morum correctores

Vigiles

Vigiles Ecclesie, gentium doctores.

Si legis protectio cadat, lex labetur:

Si sal euauerit, in quo salietur?

Nisi lux appareat uestra, nescietur:

Et ni pastor uigilet, ouile frangetur.

Vineam meam cœpistis procurare,

Hanc doctrinæ riuulis debetis rigare:

Spinas atq; tribulos procul extirpare,

Vt radices fidei possint germinare.

Vos estis in area boues triturantes,

Prudenter à palea grana separantes:

Vos habent pro speculo legem ignorantes

Populi, qui fragiles sunt & inconstantes.

Quicquid uident Laici uobis displicere,

Dicunt proculdubio sibi non licere:

Quicquid in opere uident adimplere,

Credunt esse licitum, & culpa carere.

Cum pastores ouium sitis constituti,

Ne estote desides sicut canes muti:

Vobis non deficient latratus acuti,

Lupus rapax inuidet ouium saluti.

Grex fidelis triplici cibo sustinetur:

Meo sacro corpore, quo salus augetur:

Sermonis compendio, quod discretè detur:

Ciboq; corporeo, ne periclitetur.

Omnibus tenemini * uos uiribus cōmunicare:

Sed quibus, quid, qualiter, ubi, quando, quare,

b s

Debetis

Debetis sollicitè præconsiderare,
Ne quis in officio dicat uos errare.

Spectat ad officium uestre dignitatis,
Petentibus gratis mea dare gratis:
Nec cuiquam fratrum munera prendatis,
Ne cum Giezi pariter lepram incurratis.

Gratis eucharstiam plebi ministrare,
Gratis absolute, gratis baptizate:
Vobis data gratis, cunctis gratis date,
Salutemq; omnium sedulo curate.

Vestra conuersatio sit religiosa,
Munda conscientia uita uirtuosa:
Regularis habitus, mensq; gratiosa,
Nulla uos coinquinet labes criminosa.

† *luxus ue
uestis*

Nullus fastus eleuet † statum uestre mentis,
Grauis in intuitu habitus sit testis,
Nihil uos illaqueet curis inhonestis,
Quibus clauis tradita sunt regni cœlestis.

Estote breuiloqui, ne uos ad reatum
Protrahat loquacitas, nutrix uanitatum.
Verbum quod loquimini, sit abbreviatum:
Nam in multiloquio non deest peccatum.

Estote beneuoli, sobrij, prudentes,
Iusti, casti, simplices, pij, patientes,
Hospitalis, humiles, subdidos docentes,
Consolantes miseros, prauos corrigentes.

Nam si sic egeritis curam pastoraalem,

Vereq;

Vereq; uixeritis uitam spiritualem,
 Postquam exueritis chlamidem carnalem,
 Ipse uobis confram stolam immortalem.

A M E N.

A P O C A L Y P S I S F R A T R I S
 Ioann. de bella lauda.

Dum sub una noctium diu uigilauī,
 Vidi tandē in dormiens somnium, & expaui:
 Vnum quod uideram sub hoc somno graui,
 Meo mihi Iacabo scribere curauī.

Ecce mihi grauit̄ merso sub sopore,
 Angelus cum nimio astitit fulgore,
 Manu gerens gladium, uolumen in ore,
 Et utrumq; fluidum flammeo cruore.

Hęc uidens tum, tremui mente consternatus.
 Mori quidem metuens, multum lachrymatus,
 Prę metu & extasi non sum suscitatus:
 Me leuauit angelus, taliter affatus:

Conserue, ne fleueris, & noli timere.
 Hęc nam tibi datum est secreta uidere,
 Quę iam te mysteria decet me docere:
 Hęc cum tempus uenerit, non poteris filere.

Per ensem, quem sanguine porto cruentatum,
 Principis & populi punio peccatum:
 Volumen quod baiulo cruore roratum,
 Pręlatorum continet, & cleri reatum.

Cum prę metu halitus uix in me semitur,

Vox

Vox dicentis, Vindica, de summis auditur:

Vibrat ensem angelus, & unus feritur:

Quo percusso, paululum liber aperitur.

Aperta sunt folia mihi tantum bina,

Et ecce sub breuibus in lingua Latina

Abbatum apparuit error & ruina,

Plus scripturae continens quam pellis ouina.

Euolauit angelus ad tribunal Christi,

Qui mihi mox rediens ait uoce tristi:

En quod nosse praesulum uae non meruisti,

Pauca de Abbatibus scribe quae uidisti.

In cor meum imprimens carmen quod digessit,

Angelus disparuit, uisio recessit.

Bella mihi uideo, tamen non tacebo,

Non loqui quae noueram, uera, non uelabo.

Corrupturus igitur Abbatum errores,

Quorum nimis miseri sunt modi & mores:

Sed quum sciri nequeant qui sunt grauiores,

Tangam sub compendio paucos leuiores.

Assequuntur hodie prauae potestates,

Nouimus & praesules prauos & primates:

Cum de bonis optimus Abbas eligatur,

Factus Abbas subito de bono mutatur.

Et peior est indices, bonis aduersatur,

Persequens crudelius à quibus creatur.

Per prauos peruertitur lex & ordo rerum,

Dies enim mali sunt: sed ut dicam uerum,

Abbatum

Abbatum malicia malorum dierum,
 Transit nephas demonum, & fraudes mulierum.
 Miror cur optabilis sit Abbatum status,
 Per quem fit ex humili subitò elatus.

De miti maleuolus, de grato ingratus,
 De fideli perfidus, de iusto damnatus.

Fideles & humiles Abbates electi
 Sunt superbi subitò, & fures effecti:
 Bona Christi dissipant peregrè profecti,
 Eunt in tenebras exteriores eiekti.

Abbas uendit redditus terræ, & armentum,
 Ponens in marsupio abscondit talentum.
 Non est cum bursario numisma inuentum,
 Et Abbales in caphino marcas habent centum.

Abbas ut cœnobium penitus confundat,
 Non natarum ouium uellera uenundat:
 Quicquid damni geritur, in gregem redundat:
 Nam grex miser esurit, & Abbas abundat.

Murmuris occasio Abbas reperitur:
 Decem enim perimit, qui male partitur.
 Abbas bene quinquies in anno uestitur,
 Et cucullam monacho per lustra largitur.

Abbates fastidiunt piper & farina:
 Et olus conuentuum fit, sine ferina:
 Abbates reficiunt hocdus & gallina,
 Et dabuntur singulis fratrum ouabina.
 Abbati post zinziber desertur pigmentum,

Et

Et insulsum ponitur fratribus pulmentum:
 In Abbatis stabulo pinguescit iumentum,
 Et panis penuria cruciat conuentum.

In Abbatis camera fratres cum epulantur,
 Consedentes paribus cibis non cibantur.
 Carnes enim martyrum Abbati portantur,
 Et infirmis fratribus confessores dantur.

Caudam crispans catulus charius habetur,
 Quàm inclinans monachus qui Deum ueretur:
 Sensati uiri durus sermo deridetur,
 Palpanti mendacio fides adhibetur.

Abbas mortem grauius ouium duarum
 Plangit, quàm pericula decem animarum:
 Plus pensat sollicitus de pullis equorum,
 Quàm de ægris fratribus natis feminarum.

Benedictus usus est sacco cilicino,
 Abbas lana hodie leniori lino:
 Bernardus se pauerat filio fazino
 Saginatur Abbas hodie olco porcino.

Benedicti regula spretrix priorum
 Erat, sed est hodie cultrix idolorum.
 Bernardus adduxerat numerum domorum,
 Syncopa fit hodie centum monachorum.

Abbatum maliciam per pauca pretendi,
 Quorum & iniuriam ad præsens defendi,
 Dum suum per singula nephas non ostendi:
 Peto tamen ueniam, si forte offendi.

Rhythmus

RHYTHMVS FRATRIS RAY,
 mundi Corneti, monachi monasterij
 Bihani, ordinis Cistertienf.

Olim noſtrum ordinem principes amabant,
 Et Romani præſules ipſum decorabant,
 Grata priuilegia gratis nobis dabant,
 Et præter ſuffragia nihil poſtulabant.

Nunc eſt tributarius idem ordo factus,
 Ad communem hominum ſortem eſt redactus:
 Seruituti ſubiacet, totus eſt conſtractus,
 Pro ſubuentionibus ad uſuras tractus.

Olim dum ſimplicitas ordinis uigebat,
 Illos laudabant homines, nullus nos ledebat:
 Collectas ab ordine nullus requirebat,
 Sed ordo pacificè Deo ſeruebat.

Nunc uidentes alicui graues apparatus,
 Equos ſamnarios, ſplendidos ornatus,
 Dicunt: Niſi locuples eſſet horum ſtatus,
 Non uale. ent ducere † bales equitatus.

† tales.

Propter terras etiam uincas & prata,
 Quæ ſunt à fidelibus quondam nobis data,
 Nos rident, nos lacerant, dicunt: Nimis lata
 Sunt bona, quæ poſſidet gens hæc cucullata.

Ipi non conſiderant, quæ nos laboramus,
 Non ut nos tantummodo, ſed multos paſcamus:
 Superuenientibus bona noſtra damus,
 Et exinde modicum nobis reſeruanus.

Nos

Nos sumus in pluribus similes iumento,
 Cui datur palea excusso frumento.
 Sustentamur etenim pane & pulmento,
 Seruato hospitibus tanto nutrimento.

Nos sumus agricolæ, sed agricultura
 Sepe fit inimica nobis propter plura.
 Nam corrupti aeris turbata natura,
 Modò lædit uineas, modò rura.

Quid prodest tot uineas, tot agros habere,
 Laborare iugiter, & semper egere?
 Mendicis ordinis melius est uerè,
 Quàm nobis, qui talia uident habere.

Papa nihil exigit ab eo sibi dari,
 Quia nudus aliquis nequit spoliari.
 In hoc solent ordines isti gloriari,
 Qui possessionibus nolunt onerari.

Ipsi nihil possident, nec sunt indigentes:
 Colunt enim diuites, frequentant potentes:
 Apud eos comedunt, dapibus utentes
 Quæ sibi conueniunt, nihil respuentes.

Surgentes à prandio, remotisq; mensis,
 Benedicunt dominum manibus extensis:
 Retributis hospiti gratijs immensis,
 Recedunt, nec computant de factis expensis.

De ista materia iam ne plus loquamur,
 Sed omiſſis alijs ad nos reuertamur,
 Pœnas huius temporis latè patiamur,

Vt bonis cœlestibus frui mereamur.

Signum est quòd Dominus non uult nos perire,
 Qui nos tanquam * non cessat ferire:
 Ipse per hæc tristia det nos sic transire,
 Quòd ad uera gaudia possimus uenire.

A M E N.

AD LECTOREM.

Quæ sequuntur Epigrammata diuersa ex
 diuersis collegimus, non ob aliud quàm ut
 lectionis tœdium leuant, & ueritatis studioso ti-
 bi, quisquis es Lector, animum tot bonorum atq; e-
 ruditorum uirorũ testimonia magis magisq; con-
 firmarent. Itaq; ne ea perlegere, quando lectu di-
 gnissima profectò sunt, pigeat.

In Simoniam, Gilberti Duches-
 rij Epigramma.

O' utinam atq; utinã, quod uotis omnibus optem,
 Pontifices ipsos hæc tetigisset acus:
 Ne sancta ara foret rutilo contemptior auro,
 Neu grauior nummus numine, libra libro.
 Neu largiretur, pro Petro, iam omnia Simon
 Ad loculos, pulsus funditus Ambrosijs:
 Hæresibus nullis hæc ætas nostra pateret,
 Nutrissent Christi pasqua sancta gregem.
 Nunc quum Simoni, pro Petro, Ecclesia seruit:
 Languescis, paucis interitura, Fides.

Fidelis

Fidelis pastoris institutio, ad Philibertum Carrium. eiusdem
G.D.

Vt possis ueri officium pastoris obire,
Tuoq; fungi munere:
Turpis auariciae studium uitabis iniquum,
Et lucra, Carri, pessima.
Si te cura gregis, studiumq; fidele tenebit,
Ouiumq; amor uerissimus:
Panaeq; doctrinae, & diuini flumine uerbi
Pascas easdem sedulo.
Vt grex securus maneatur, nulloq; timore
Percussus angatur animi:
Tetros passim autem niuea sub ueste latentes,
Arcebis instanter lupos.
Præterea speculum, exemplar, lux, fama, lucerna
Operum bonorum, ac dux tuis.
Ad Pauli exemplum, proprio sic uiue labore,
Ne sis onus nimium tuis.
Pastorum hinc Christus, pastor uerissimus ille,
Stipendium reddet tibi.

In Sacerdotum luxum.
Con. Celtis.

Nulla sacerdotū luxu nunc casta puella est,
Causaq; criminibus sunt sacra tēpla suis.
Nam plures totum non congregarentur in annum,
Illis colloquium dat modò sacra domus.

Hac

Hac tractant fœdas turpi cum murmure merces,
 Ceu solet in medio turba profana foro.
 Iuppiter hoc poteris sacras audire per aras,
 Et non fulminea concutere arma manu?
 Sed rudibus populis illudunt numine cœli,
 Excusatq; sacros culpa tacenda uiros.
 Utq; de e quondam fuerant simulacra silentis,
 Quæ pressit digitis muta labella suis:
 Hac modò sacrorum cohibet reticere uirorum
 Delicta, in cœlum dicere uerba uetans.
 Gregorius primi Friderici tempore regni,
 O quantum incauti pectoris egit opus?
 Ille sacris uetuit cœlebs connubia lectis,
 Liberior uitijs ut sacra uita foret.
 Nullus enim pudor est teneras uiolare puellas,
 Et neq; legitimas sollicitare faces.
 Quiq; uno quondam fuerat contentus amore,
 Ille modò plures ritè fouere potest.
 Inde pater sanctus numerosa prole beatur,
 Legitimans nummis pignora spurca suis.
 Pignora, quæ luxus, semperq; superbia patris,
 Et sacræ matris seua libido coquit.
 Cumq; Dei soboles pater est, sese ille nepotem
 Prædicat, et summi progeniem esse iouis.
 Quodq; magis turpe est, sacratæ filius ædis
 Laudes à stupris gestit habere suis.
 Illorum nihil est quia penè salacius orbe,

Et gula, quæ nullis est satiata cibus.
 Plena mea his patria est, & plenus Rhenus et Ister,
 V. stula, & Arctoi littora curua maris.
 O sacer, & magno es nummus uenerandus amore,
 Quo duce legitimus spurius esse potest.
 Iulia lex rafa est, nostro dum tempore quisquis
 Natus adulterio nobilis esse potest.
 Sit quamuis cunctis in legibus omnia Cæsar,
 Debuit hoc saltem non licuisse sibi.

In Monachos. M. Bent.

Piscantem Petrum Andrea cum fratre uocasti
 Christe, gregis faceres lucra ut opima tui.
 In prædam sed rafa cohors sua retia laxat
 Papa tibi, atq; hominum millia multa trahit.
 Nam cū ex te manet monachorū exercitus omnis,
 Sic totis animis ad tua iussa ruit.
 Autorisq; sui tetram conuertit in aluum,
 Quicquid alit mundi credula simplicitas.
 Hic bullis instructus adest, atra ille cuculla,
 Funeq; inescatos pelliciens miseros.
 Heu miseros, tanta quos impigra turba sagena
 Cingit, & heu nassam cogit adire suam.
 Sacra superstitio, in quæ non discrimina mundum
 Pertrahis, & rapido mergis acerba freto?
 De Romæ nomine. I. A. Brass.

Quæsitum uario ingenio est, quo limite Roma
 Dicta, dabant lucē quæque palata suam.

Presbyter

Presbyter e medio conuentu exurgit, & inquit,
 Cuiq; suum caput est, & mea sensa feram.
 Roma, manus quoniam rodit, sic dicta probatis
 Testibus: hanc petij diues, inops redeo.

Responsum Pasquilli de Roma.
 Io. Vultej.

Roma quid est? quod te docuit præposterus ordo.
 Quid docuit? iungas uersa elemēta, scies.
 Roma amor est: amor est: qualis? præposterus. unde
 Roma mares. Noli dicere plura, scio. (hoc)

De Paparum creandorum ritu
 immutato. Ioan. Pan-
 nonij.

Femina Petre tua quondā iussa sedere cathedra,
 Orbi terrarum iura uerenda dedit.
 Hinc compressa quidem multos latuisset in annos,
 Facta foret partu ni manifesta nouo.
 Post hæc Roma diu simili sibi cavit ab astu,
 Pontificum arcanos querere sueta sinus.
 Nec poterat quisquam reserantes athera clauas
 Non exploratis sumere testiculis.
 Cur igitur nostro mos hic iam tempore cessat?
 Antè probat quòd se quilibet esse marem.

In falsos Monachos. Io. Vult.

Quid nescire mali, quid non cōmittere credis,
 Quid falsos monachos fingere posse negas?

Ad quoduis facinus prompti, doctiq; malor um
 Procurant, patitur quicquid, & orbis habet.
 Imponunt, damnant, clamant, moechantur, aberrant
 A uero, sternunt ad mala cuncta uiam.
 Hos miserum uulgus credit, miratur: & ipsunt
 Quod suadent, uero uerius esse putat.
 Tam fera mōstra malis monachis nō cōtinet orbis,
 Hos tamen ut sanctos credula turba colit.

De bonis monachis. Eiusdem.

Quid nescire boni, quid non committere credis,
 Quid ueros monachos fingere posse putas?
 Ad uirtutis opus prompti, doctiq; bonorum
 Procurant, sentit quicquid, & orbis habet.
 Solantur, lugent, cantant, patiuntur, & augent
 Verum, præscribunt ad bona cuncta uiam.
 Hos sanctos populus laudat, miratur: & ipsum
 Quod suadent, uero uerius esse uidet.
 Iustius hoc toto monachis nil uiuit in orbe,
 Hos tamen ut miseros liuidus orbis habet.

Papa. I. Sap.

Simplicitas tantum fecit malè prouida Papam,
 Ut nihil ad Papam dixeris esse Deum.

In Paulum II. Pont. Max.

Iani Pan.

Quum sit filia Paule, sit tibi aurum,
 Quantum Pontifices habere raros

Vidit

Vidit Roma prius, pater uocari
 Sanctus non potes, at potes beatus.

Idem, in eundem.

Pontificis Pauli testes ne Roma requiras,
 Filia quem similis sat docet esse marem.
 Sanctum non possum, patrem te dicere possum,
 Cum uideo natam Paule sedere tuam.

De Monacho indocto. Ant. Gou.

Discite, ait populo monachus, cū uerba tonaret,
 Quam doceret, coepit ante facere Deus.
 Qui, stupidus quamuis, lapsus se turpiter esse
 Ut uidet, errorem quo tueatur ait:
 Si breuia extendo, si longa coerceo uerba,
 Nec retinet tempus syllaba quaeq; suum,
 Nil mirum est, annis fertur fecisse triginta,
 Patris iussa, rudes instituisse tribus.

In Papam. Seb. Cast.

Vox asini uulpem non uisi terruit ingens,
 Nam patulis montes faucibus icta quatit.
 Ast ubi terroris didicit quae causa fuisset
 Vulpes, Quid timui bestia (dixit) ego?
 Sic ego uentosi metuebam fulmina Papae,
 Quae rigidis etiam montibus horror erant.
 Ast ubi bullati patuit persona Tonantis,
 Bestia (dicebam) territus his ne fui?

De eodem.

Οὐκέτι πομφόλυγας ἡμῖν ὀσιώτατε πόδες,
 Οὐδέϊς πομφολύγων ἐνθάδε δέεται ἀνὴρ.

De eodem.

Nescio quis deus est uento bullatus inani,
 Quem mira bullis flauerat arte faber.
 Is deus arte potest ex auro reddere bullas,
 Aurumq; è bullis scenore multiplici.
 Nec renuit cuiquam bullosas uendere bullas,
 Imò etiam bullas saepe coegit emi.
 Officijs adeò bullatis grandia bullat,
 Nulla tamen gratis turgida bulla uolat.
 Quòd si quis bullis bullari fortè recuset,
 Ebullit, & bullas fulmina saeva iacit.
 At quales bullas? bullas, queis turribus altis,
 Montibus & summis bullea bella gerit.
 Sancte pater, bullis quàm bellè bella ministras,
 Sed tamen esse mihi nil nisi bulla potes.

De eodem.

Turgidus ille quis est? solio qui bullat in alto?
 Is Deus est, & erat nil, nisi bulla foret.
 Quid prestare solet? bullatas uendere bullas.
 Quid profunt bulle? bulleus ut sit homo.
 Quem morbū sanat? bullantis hydropa crumena:
 Vnus in hoc morbo præterit Hippocratem.
 Siccine bulleus est? imò quos nutrit, alitq;
 Omnes euadunt bullea turba statim.

De Pau.

De Paulo & Xysto, summis Pontificibus. Ang. Politiani.

Ἀρχιερέως ἀγαθὸς πᾶν ἄλλο κακὸς φῶς.
 Νῦν δὲ ἀγαθὸς εὖτος φῶς, κακὸς ἀρχιερέως.

Id est :

Pontifex bonus Paulus quōdam fuit, sed malus uir.
 Nunc autem bonus Xystus uir, malus Pōtifex.

Doctōri bullato, Cl. Ross.

Doctorem te bulla creat, tibi bulla decori est,
 Bulla tibi uires, bulla parit titulos.
 Sed caueas, ne fortè nimis te bulla perennet,
 Bulla homo es, et doctōr bulla, quid ergo tumes?
 Vsq; adeò te tollis humo, te fastus obumbrat,
 Vt te, quod non es, turpiter esse putes.
 Insigne ingenuis fuit olim bulla puellis:
 Quum non sis, bullam cur capis, ingenuus?
 Scortea sume igitur, quadrāt mage scortea:prolem
 Libertinorum sic decorato tuam.

Imperitus legum Doctōr.

F. And.

Dicturus nullam centeno uerbere legem,
 Non legū es doctōr uane. qd ergo? dolor.
 In magistros nostros. V. O.
 Quamuis sit nostri appellatio uana Magistri,
 Omni qui uacuum fert ratione caput:
 Attamen est nostro reuerentia danda Magistro,

c s Et

Et suus est asinis attribendus honos.
 Felicem ô, nostrum cui contigit esse Magistrum:
 Non tribuit cunctis Laida amare Venus.
 Dulce sonat, Bene ueneritis uenerande Magister
 Noster, & in primo docte sedete loco.
 Quòd scholæ ab ignauo curantur sæpe Magistro,
 Hoc est immundos sceptrâ tenere suos.
 Magna Magistrorum solet esse superbia nostrum,
 Laruas bullati qui subiere dei.
 Scilicet indoctis est gloria danda Magistris,
 Et sua blasphemò laus tribuenda gregi?
 Iussit Alexander sic declinare Magister:
 Hoc miserum pueris nomen, inane uiris.
 Per casus omnes est bestia stulta Magister,
 Inflat quem nudî larua Magisterij.

In malos sacerdotes, Ian, Anyf.

Prò, seclî iniqui perditissimos mores
 Morum magistri cœlibes sacerdotes,
 Quis templa demandantur, & deum sacra,
 Cogunt fateri crimina, atq; castigant,
 Fecisse quæ libentius uelint ipsi.
 Multant rapinas quàm miserrimis pœnis,
 Promiscuè ipsi quum profanèq; & sacra
 Manu rapaci differant, trahant, ue xent,
 Pleni uenenis carcini graues orbis.

De Cucullatis. St. Dol.

Incuruicercicum cucullatorum habet
 Grex id subinde in ore, Se esse mortuum
 Mundo: tamen edit eximie pecus, bibit
 Non pessime, stertit sepultum crapula.
 Operam Veneri dat, & uoluptatum affecla
 Est omnium. id ne est mortuum esse mundo? Aliter
 Interpretare: Mortui sunt hercule
 Mundo cucullati, quod iners terræ sint onus,
 Ad rem utiles nullam, nisi ad scelus & uitium.

De sacerdote ebrio.

Io. Strig.

Pontificis quidam non ultimus inter alumnos
 Mystica deuota dum sacra uoce canit,
 Hesternæ crapulae faciente grauedine somnum,
 Sopitus positos labitur ante deos.
 Excitus à famulo, Profit si uerteris, inquit,
 Inter conuiuas se ratus esse suos.
 Quis uos Pontifices famulos neget esse deorum?
 Non alio debet Bacchus honore coli.

Mundi carcinomata. I. Sap.

Pertulit Augustus tria canceris ulcera Caesar:
 Tot uomicas, monachos quot fouet, orbis habet,

In Hypocritam, ad Homerum,

Pictorij.

Laudo, quod assidua sis in prece, tēpla frequentes,
 Ocia

Ocia quòd fugias, illicitosq; toros:
 Quòd neq; scenus ames, neq; delecteris honore:
 Non tamen est aurum, quicquid Homere nitet.

De beato Francisco iocus. H. Cort.

Nemo comes quoniam Francisco coelicus adsit,
 In primo expectans dicitur esse aditu.
 Nec penetrabit enim, Petro renuente, quoad sit
 Qui Franciscanus se comitem faciat.
 Ire quidem binos uoluit, qui nunc sine fratre est.
 Petrus ei: Expectes, dum ueniat socius.

Eiusd. de diplomate Pontificio.

Diplomate pro Pontificio pecuniam
 Helpinius grandem numerarat. nuncius
 Sed ubi redit, diploma proferens hero,
 Numismate nullo ipsi ex uia superfluo,
 Helpinius contractus in mirum modum,
 Legit, Datum Romæ. legit ter, & quater,
 Et sic loquitur: Hoc non datum, sed uenditum.
 Piscatoris ubi sub annulo primùm legit,
 Subiungit indidem: Facio Deum testem,
 Piscantibus si cresceret tam splendidum
 Lucrum omnibus, præsentib. animis suam
 Cuperet negotiationem quilibet
 In piscitij mutarier lucrio genus.

Hypocrita. Faust. And.

Ne pura explicite credas sub imagine fronti,
 Raptorem

Raptorem occultat pellis ouina lupum

Idem.

Exteriora gerit qui simplicis ora columbæ,

Interiora uasfræ pectora uulpis habet.

In Romã, è Græco *ovis*.

N. Borb.

Quæq; suos fructus regio mortalibus adfert:

Tot proprias dotes, quot loca mundus habet.

Felix Indus ebur, mollis dat thura Sabæus,

Vellera Ser, præbet nobile Belua merum.

Diues Arabs guttam, et casiam, Chaldæus amomū,

Assyrius gemmas, ferreus arma Chalybs.

Sardinia argentum, pecuaria Gallus, & aurum

Lydus, frumentum dat Libes, Argos equos.

Fœcundas Epirus equas, oleum Lacedæmon,

Mel Attis, ficus Massiliensis ager.

Hesperij naues, ostrum Tyros, æra Corinthos,

Venales uenias Roma, piosq; dolos.

In ignauos Christianos.

N. Borb.

Plinius omne sibi tempus perijisse putabat,

Quod libris aliud non tribuisset agens.

Ille profanus erat: tu Christi seruus haberis,

Cum studium fugitas, nullaq; scripta legis?

Ludis, & indulges genio. sed labitur ætas,

Sed fugit, atque ad eò non reditura, perit.

Relligio Christi sola est sanctissima: sed tu

Quid

Quid dignum tanta religione facis?

Ceremoniæ. I. Sap.

*Nos non festa dies, præcula, lex, hostia, cultus,
Sed potis est Christo iungere solus amor.*

Euangelium. Eiusdem.

*Vir sapiens Euangelio dependet ab uno,
Hoc solum certâ pandit ad astra uiam.*

Indulgentiæ. I. Sap.

*Et pœnam, & culpam, uenialis tessera tollit:
Debetur Pluto gratia summa deo.*

De Missa. Io. Dep.

*Iam satis est, Missam missam faciamus oportet:
Ut rem iam ualeat nomen habere suam.*

*Missa quidem toties, sed nondum est facta, uocatur:
Nil opus est dici, ni quoq; fiat idem.*

Cucullus. I. Sap.

*Conditur ut putridū renitente cadauer in urna,
Sic tegit ista trucem uestis ouilla lupū.*

In Monachos. M. Borb.

*Innumeri indutis hac tempestate cucullis,
Se coelo dignos esse, deosq; putant.*

*Sic miseram falsa uenantur imagine plebem,
Et sua sub dulci melle uenena tegunt.*

*Sic pia prætextu uirtutis, pectora fallunt,
Illudunt uulgo, simplicibusq; nocent.*

Quid

Quid monstrosius est monacho, qui præter amictum
Nil aliud ueræ religionis habet?

De impostura apud Muretum facta. Io. Vult.

Quid modò seclorum miracula ficta priorum
Ridemus? risu sunt noua digna magis.
Si lapides, aurum, argentum, ferrumq; putarunt
Maiores, statuas, lignaq; muta loqui:
Mira quidem, uerum ludibria demonis, ut nos
Arte sua in casses præcipitaret, erant.
Artibus ast homines hominum luduntur, & illos
Qui imponunt, sanctos plebs putat esse rudis.
Mureti uncta oleo nuper testatur imago
Sacrificum, mixto sanguine, tincta manu.
Persuadet populo fictus sudare sacerdos
Effigiem Christi: credula turba probat.
Et penè est totum res hæc dispersa per orbem,
Sic creuit falsa credulitate dolus.
Muretum accurrunt cæci, quo cernere possint
Et muti, ut possit libera lingua loqui.
Quid? claudi, surdi, sani, morboq; grauari,
Depictæ reddunt plurima uota cruci.
Ille offert uestes, hic cærea lumina, rarum
Hic linum, à ligno quisq; requirit opem.
Lintea dat pauper, togulam pro munere seruus.
Vnctor proq; oleo maxima dona rapit.

Fraus

*Fraus abit in uulgus, sceleris traducitur autor,
Cogitur ille uncta pro cruce ferre crucem.*

*Historia spectri Spirensis. per
G. Sabinum.*

*Vrbs antiqua iacet celebri contermina Rheno,
Vangionum longè non ea distat humò.
Nescio qui Nemetes hanc incoluisse feruntur,
Sunt ibi Francorum busta quaterna ducum,
Cæsareis sedes fuit illa cohortibus olim,
Nomen ob id Graium, Spira uocata, tenet.
Hic humili modicis à stirpe parentibus ortus,
Exiguæ quidam nauita puppis erat.
Qui calamo pisces linoq; madente solebat
Fallere, iam radios sole tegente suos.
Is dum fortè leucos hamos ac retia tractat,
Non procul à ripa lubrica Rhene tua,
Ecce per obscuræ tenebrosa crepuscula noctis,
Obtulit ignoti se noua forma uiri.
Atro tectus erat monachum simulante cucullo,
Utq; solent, raso uertice tonsus erat.
Nauta propinquantem consueto more salutans,
Ecquid agis sero tempore noctis? ait.
Ille sub hæc, Adsum longinquis missus ab oris
Nuncius, ipse tua me rogo lintre uehas,
Ut cito transmissa contingam flumine ripam.
Dixerat, assumptum nauita lintre tulit.*

Iamq;

iamq; ferè medios cursus nox atra tenebat,
 Flexaq; tarda pigri plaustra Bootis erant.
 Cum procul in uiridi ueniemes margine ripæ,
 Quinq; cucullatos rursus adesse uidet.
 Exoptatq; illis piscator, ut antè salutem,
 Quoq; uelint media pergere nocte rogat.
 Ex quibus unus ait: Nos magna pericula cogunt,
 Obscura tutas carpere nocte uias.
 Omnibus inuisi sumus, intentatq; nefandam
 Sacrificis nobis turba profana necem.
 At te si quis amor tangit, si cura piorum,
 Transuehe nauigio corpora nostra tuo.
 Vt tumidas lati superemus fluminis undas,
 Ne ue moraturis impediamur aquis.
 Sic æterna tuis fortuna laboribus adsit,
 In tua sic multus retia piscis eat.
 Annuit, & remo propellens nauita cymbam,
 Mox iubet adducta scandere pupperatem.
 Sed mihi quis, dixit, soluet mercede laborem?
 Alter adhæc, Nullas scis quod habemus opes,
 Raraq; percipimus discordi munera uulgo:
 Non tamen ingratos nos habiturus eris,
 Si nos in solido rursus fortuna locabit,
 Præmia pro tanto digna labore feres.
 Soluerat extremo piscator margine nauem,
 Iamq; ferè medias illa secabat aquas.
 Sidereas remouent subeuntia nubila stellas,

Præcipiti fertur puppis & icc̃ta notò.
 Incc̃e p̃ere nigris horrescere fluctibus undæ,
 Sc̃auaq; tempestas imbribus orta fuit.
 Ipse repentino fassus pallore timorem
 Nauta, Quid hæc, inquit, uult uoua causa mali?
 Nulla tamen pluuiæ uenturæ signa notabam,
 Sol ubi flagrantes æquore merfit equos.
 Nulla lacus usquam circumuolitabat hirundo,
 Vlla nec est oculis ardea uisa meis.
 Tum neq; luna nigro surgebat pallida uultu,
 Clarus & occiduo lumine Phœbus erat.
 Talia iactanti, disturbant uerba procellæ,
 Impediuntq; graues ora loquentis aquæ.
 Penè procellosi subuersaq; turbinis ictu
 Nauis, & insanis fluctibus hausta fuit.
 Ardua sublatas tendens ad sidera palmas,
 A' superis orans nauita poscit opem.
 Quid facis? ex monachis ait unus: & Improbe, di-
 Desine uoce tua sollicitare deos. (xit)
 Moxq; graui tollens immanem pondere cõtum,
 Nauta parum felix quo prius usus erat.
 Illius hoc humeros pulsataq; terga fatigat,
 Cæsus ad extremam dum fuit usq; necem.
 Proditus est tandem peruersi dæmonis astus,
 Detectusq; fuit fraude patente dolus.
 Vana recesserunt in inanes corpora uentos,
 Mansit & ingratus naue relictus odor.

Mox quoq; purgato fugerunt nubila cœlo,
 Et redijt pulsis aura serena notis.
 Territus hoc monstro, gelidū sine sanguine corpus
 Tollit, & ad ripam nauita puppe redit.
 Istic in uiridi procumbit languidus herba,
 Donec ab Eois sol fuit ortus aquis.
 Manè, sub Oceanum pulsis Hyperione stellis,
 Ducitur à puero prætereunte domum.
 Omnia commemorans præsentibus æger amicis,
 Clausit adhuc illo fata suprema die.
 Postera cum croccis fulgens aurora quadrigis,
 Protulerat roseas ore nitente genas:
 Accidit & similis diuerso tempore casus,
 Acta sed euentu res meliore fuit.
 Summa procul radijs feriente cacumina Phœbo,
 Carpebat solus manè uiator iter.
 Qui Nemetum postquã digressus finibus esset,
 Primus ubi positus distat ab urbe lapis.
 Aduentare nigro tectum uelamine currum
 Conspicit, hic monachis currus onustus erat.
 Ordine quem iuncti septem traxere iugales,
 Quarta sed ablato defuit axe rota.
 Quiq; manu flexas auriga tenebat habenas,
 Terribili naso conspiciendus erat.
 Attonitu curru stat prætereunte uiator,
 Nec monachos illos, spectra sed esse uidet.
 Euolat extemplo sublatus ad æthera currus,
 d 2. Mixtaq;

Mixtaq; cum fumo flamma sequuta fuit,
 Tristis & infaustum belli mortalibus omen,
 Horrida per nubes arma dedere sonum.
 Ille statim rediens, quæ uiderat, indicat urbi.
 Est ea res certa cognita uera fide.
 Hæc igitur uobis, alius quos sustinet orbis,
 Carminibus duxi significanda meis.
 Expositurus eram, si res interprete egeret,
 Spectra quid infesti demonis ista uelint.
 Effera Germanos agitat discordia reges,
 Proq; cucullatis impia bella parant.
 Hæc ea tempestas, hic impar & ordo rotarum,
 Hæc & cum fumo lucida flamma fuit.
 Sed Deus est nobis orandus, ut arma quiescant,
 Ille precaturis mitia fata dabit.

De pube habita pro capillis diuæ
 Catharinæ. Io. Sap.

Improbæ ridiculo genitalem femina barbam
 Costidos insignes donat habere comas.
 Credulus hic toto circumfert orbe capillos,
 Allicitur plebes in noua uota leuis.
 Conueniunt, orant, & crinibus oscula figunt:
 Culta fuit Bromij non ita uerpa patris.
 Efficit (hæc fidei uis est) miracula pubes,
 O quoties umbram res pietatis habent.
 Verius in diuis colitur, quod uiuit Olympo:
 Posthabitis terræ, quæ suæ, reliquijs.

Qui

Qui uita superos & moribus exprimit, ille
Ille colit superos, & colitur superis.

In Franciscanos Aurel. imposto-
res. Io. Vultcij.

Cum clamat laruas furiosa caterua leonum
Infestare suam nocte dieq; domum,
Res uera est: falsi, laruati deniq; fratres,
Quos uestis sanctos prodigiosa facit,
Sunt lemures, laruæ, furie, uulpesq; lupiq;
Qui infestant uitijs seq; suamq; domum.

Monachus. I. A. Brass.

Tegmina nigra gerit monachus, quoq; pectora ni
Discere mors illi est, uita illi est bibere. (Gra:

Historia de puella quadam Franck-
fordiensi. G. Sabinus.

Torrída cum rapidis arderet solibus æstas,
Flauaq; maturis frugibus arua forent,
Virgo sub arborea capiebat fronde quietem,
Cespitis in uiridi gramine, propter aquas.
Hic ubi uitiferos allabatur Odera colles,
Fessaq; dum placido membra sopore leuat.
Clara quiescenti uox est audita puella:
Surge, tibi magnæ, surge, dabuntur opes.
Surgit, & attollens excusso lumina somno,
Haud procul insignis conspicit ora uiri.

Hic ita: Virgo tuum si me dignaris amantem,

Diuitijs, dixit, sola fruerè meis.
 Thesaurosq; tibi magnos tellure recludam.
 illa sub hæc, Noster quisquis es, inquit, eris.
 Cumq; fidem uerbis his astrinxisset amanti,
 Pristina mutatur forma repente uiri.
 Grandes igne micant oculi, frons torua minatur
 Cornua, semicaper qualia Faunus habet.
 Concipit, his uirgo perterrita, mente furorem,
 Fertur & humanis sensibus orba domum.
 Nunc ea compedibus duris & uincta catenis,
 Se Stygij gazas promere Ditis ait.
 Exhibet argentum custodibus, exhibet aurum,
 Dextera signato nec uacat ære manus.
 At nisi præripiant aurum, dextramq; prehendant,
 In sua per buccam uiscera condit opes.
 Fallor? an, insolito sunt plena quòd omnia luxu,
 Admonet hæc auri prodigiosa fames?
 Quodq; Dei spreto, mortalia pectora, uerbo,
 Sola parandarum cura fatigat opum?

De urbe Roma. l. Sap.

Cur liceat non in Romam mutire uel ulli,
 Hanc ego, qui causam noscere, reddo, cupit.
 Quæq; sui natura tenax se prorogat ipsam,
 Per non incertis tempora longa notis.
 Sic uideas seruare lupæ uestigia Romam,
 Ex patrijs primùm moribus hausta sibi.
 Quis neget autorem Romæ cum lacte ferina,

Sugere

Sugere uim pariter non potuisse feræ?
 Tam lupus huic uocē, si quē prior occupat, aufert:
 Hinc omnes mutos prouida Roma facit.

Quid tamen hoc unum, quum sint cōmunia Romæ
 Cum consanguineis singula quæq; lupis?
 In Episcopū illiteratū. Th. Mori.

Magne pater clamas, Occidit littera: in ore
 Hoc unum, Occidit littera, semper habes.

Cauisti bene tu, ne te ulla occidere possit
 Littera, non ulla est littera nota tibi.

Nec frustra metuis, ne occidat littera: scis non,
 Viuificet qui te spiritus, esse tibi.

Eiusdem, de quodam malè cantante,
 & bene legente.

Tam malè cantasti, possis ut episcopus esse:
 Tam bene legisti, ut non tamen esse queas.
 Non satis esse puto, si quis uitabit utrumuis:
 Sed fieri si uis præsul, utrumq; caue.

In funigeros. Io. Vult.

Vos ô funigeri, ordinis beati
 Francisci, pietate tam minores,
 Quàm ipso nomine: quod peculiare
 Vobis dicere non pudet. Beatus
 Franciscus (bonitas in orbe cuius
 Toto cognita) queso num docebat,
 Vos contendere, suscitare rixas?

Factæ fœdera num improbare pacis?
 Plebem fallere, prædicare nugas?
 Mundo imponere, uirginum pudorem
 Donis sollicitare? mortuorum
 Persuadere animas suo in sepulchro,
 Signis sese crebri uidere pœnas
 Testari? puerile num decus uos
 Obscœna Venere (ô malum) inquinare?
 Inter uos facere & pati nefanda?
 Hoc si tempore suscietur, Illos,
 Clamabit, cinerictos fugate
 Ventres. atq; iterum altiore uoce
 Contendet, Citò pellite ociosam
 Hanc turbam nebulonum, & hanc malorum
 Lernam. me faciunt patrem, meoq;
 Sese uiuere more iactitant: sed
 Agnosco hos minimè, uelut puellos
 Effrontesq; pigrosq;, garrulosq;.
 Quos si quis similes mihi esse credat,
 Is album pariter putet nigrum esse.

Epitaphium cuiusdam pseude-
 piscopi. N. Borh.

Dum mihi commissū populū malè curo, uagari
 Incustoditum linquo per arua gregem:
 Dum uentri, Veneriq; Epicuri de grege porcus,
 Seruio, cor fixit mors inopina mihi.

NUNC

Nunc animam lacerant furia, uermesq; cadauer:
 Heu fugiunt magnos crimina nulla deos.

De Monacho quodam, Io. Sap.

Vix etate puer, sed totus moribus infans,
 Corpore uix aliquid, totus et arte nihil.

Prima nouus Franciscana de gente sacerdos
 Sacra Deo turba concelebante tulit.

Quis habitis, Cereri et Baccho soluuntur honores,
 Hinc subeunt Paphia mollia gesta deae.

Ecce (in lente unguentum dixeris) ordo coronis
 Femineis, choreas fune recinctus agit.

Vnius hic (ueniam uerbis peto, nec sacra constant
 Haec aliter) *λυαυλος* turpiter intumuit.

Quoq; tenebatur ruptis tentigine uinclis,
 Excidit e natibus subligar in medium.

Mox populus rapitur leuia ad spectacula pronus,
 Intempestiuum risibus ora fluens.

Tum gregis eiusdem longè delumbior alter,
 Podicis obsceni tegmina tollit humo.

Atq; ait, ostensis femoralibus: Ecqua puella
 Excussit colli candida lina sui?

Ah quam uix alijs, quae dicere nolo, resistunt:
 Tutior in medijs pascitur agna lupis.

Vt pelagus iuges capit insatiabile riuos,
 Sic horum improbitas nescit habere modum.

Haec uolumus sciri, si quem Deus ille latèret,
 Quo caleant homines, hoc agitante genus.

In Romam. Conrad. Celt.

O qualis facies, & quæ mutatio Romæ?
 Vendidit hæc quondam corpora, nunc animas.
 Quicquid in extremis habuit Germania terris,
 Et medijs quicquid continet illa plagis,
 Exhaustum est, & totum Latias migravit in arces,
 Expleat ut luxus impia Roma tuos.
 Dum qui militibus deberent cedere nummi,
 Et nostro tutas reddere in orbe domos:
 Hos modo Romanus miles sibi tollit in usus,
 Ut Veneri & Baccho nocte dieq; uacet.
 De diuite sacrificio moriente.

Io. Sap.

Nuncius horrendum iam iam properabit ad Orci,
 Quo tibi non ullus certior esse potest.
 Si quid habes scelerum Stygio mandare tyranno,
 Hoc age rem, fidus crede minister erit.
 Ast opus est alio, tibi qui mandata reportet:
 Hic semel hoc mensus, non remeabit iter.

In Sixtum IIII. Pont. Max.

Epitaphium.

Sixte iaces tandem, fidei contemptor & equi:
 Pacis ut hostis eras, pace peremptus obis.
 Sixte iaces tandem, lætatur Roma, tuæ
 Passa sub imperio est funera, bella, famem.
 Sixte iaces tandem, nostri discordia secli:

scuisti

Sciuisti in superos, nunc Acheronta moue.
 Sixte iaces tandem, fraudisq; doliq; minister,
 Et sola tantum proditione potens.
 Sixte iaces tandem, pressa est quo sospite uirtus,
 Leges, sacra, pium, relligioq; fides.
 Sixte iaces tandem, deflent tua busta cinedi,
 Scortaq; lenones, alea, uina, Venus.
 Sixte iaces tandem, summorum insania sexq;
 Pontificum tandem perfide Sixte iaces.
 Sixte iaces tandem, uos hunc lacerate Quirites,
 Dentur & impastis membra scelestis feris.
 Quid pia pro sancto fuerint solennia Sixto?
 Tradita sunt celeri uota precesq; noto.
 Riserat ut uiuens coelestia numina Sixtus,
 Sic moriens nullos credidit esse deos.
 Sixte iaces tandem, superis inuisus & imis,
 Inclusus grauido uentre necandus eras.
 Stupra, famem, strages, usuras, furta, rapinas,
 Et quodcumq; nefas te duce Roma tulit.
 Magna (licet tardæ) soluenda est gratia morti:
 Omne scelus tecum Sixte cruenta iacet.
 De quodam Monacho, E. Ebn.
 Mentio cum fieret, fortuna ut sæpe modestum
 Efferat, & faciat dissimilem esse sui,
 Et cedant mores rebus plerunq; secundis,
 Audui à doctis hunc ego sæpe iocum.
 Ignotis iuuenem quendam natalibus ortum,

Ut monachis mos est, uota dedisse Deo,
 Hunc submittentem tristi sua lumina uultu,
 Non unquam lata fronte fuisse ferunt,
 Et quocunq; iret, facie sudisse modesta
 Sacras fucata relligione preces.
 Cumq; foret propter iam morum exempla bonorū
 Abbas electus fratribus ille suis,
 Tum nimium rebus sublata mente secundis
 Mutauit mores protinus ille suos,
 Et uultu incedens erecto: prodita tandem
 Nequitia est monachi dissimulata pij.
 Cumq; rogaretur, quæ mentis causa nouatæ?
 Talem commemorant mox reuulisse iocum:
 Frons demissa domus curabat quærere clauas,
 Lumina cum crebrò fixa teneret humi:
 At cum nunc habeat, se læto incedere uultu,
 Quærere iam portas nil opus esse sibi.

In quendam pseudepisco-
 pum. N. Borb.

Nil aliud quidã quàm turpeis narrat amores,
 Ad Venerem natus, molliciemq; senex.
 Concubitus memorat ueteres, & dulcia furta:
 Talibus in rebus Iuppiter (inquit) eram.
 Huic etiam quamuis capulari, euoq; trementi,
 Quæ curas abigant, sunt duo scorta domi.
 Interea & populum compilat, & urget iniquis
 Legibus extorquens, & uiolenter agens.

Possidet

Possidet hic arces, & digna palatia rege,
 Aurea uasa, canes, accipitres, & equos.
 Quiq; ita grassatur, se dicit ἐπίτονον esse,
 Commissum rabido dum uorat ore gregem.
 Quando erit, ut nobis tandē, Deus optime, quādo
 Subuenias? fugient, te fugiente, lupi.
 Respice, ades, miserere ouium, bone Christe, tuarū,
 Quæ crucis & mortis causa fuere tuæ.

De Innocentio VIII Pont.
 Max. Ac. San.

Innocuo priscos æquum est debere Quirites,
 Progenie exhaustam restituit patriam.

De monachis Franciscanis.
 Io. Stig.

Lignipedes celebrant dum fratres festa Lyæi,
 Dum certant plenos euacuare cados,
 Certatim socia dum non sine Laide saltant,
 Et Veneri laudes ebria turba canunt,
 Christiparæ solitos suetam cantare salutem
 Quæ iubet, ad socios euocat hora choros.
 Incipit ante alios senior, patrioq; tenore
 Lassatæ Glaphyræ dulcia furta canit.
 Ebrius est alius, titubans pede, corpore languens,
 Dum populum sacræ flumine lustrat aque,
 In medio officio ructante uomebat ab ore
 Ceu fluuium, hyberna qui niue plenus eat.

Morio

Morio lustralem cui proximus eripit urnam,
Et cæcam toto flumine fundit anum.

O' anus, amissa cælo dignissima culpa,
Si culpam sacræ copia tollit aquæ.

De Innocentio VIII. Marull.

Octo nocens pueros genuit, totidemq; puellas,
Hunc meritò poterit dicere Roma patrem.

In falsos fratres. N. Borb.

Ah quàm difficile est falsos cognoscere fratres,
Quos hodie uestis prodigiosa tegit.

Sed miserum vulgus taleis miratur, & esse
Cœlestes animas, semideosq; putat.

Horum si ignores fucum, simulataq; uerba,
Et uestem uideas, esse putabis oues.

Falleris: intus sunt ulpesq;, lupiq; rapaces,
Aut si quid peius ulpibus atq; lupis,

Epitaphium Innocentij Octau.
Marull.

Spurcicies, gula, auaritia, atq; ignauia deses,
Hoc Octaue iacent, quo tegeris, tumulo.

In quandam Monacham iusticia
riam. Io. Sap.

Vna puellarum, uitæ quas sanctio muris
Arcet, ut horribiles ferrea claustra ferat,

Decubuit stratis, auræ correpta ueneno,
Ac ubi spes reducis nulla salutis erat,

Articu

Articulum sibi persuasit prænoscere fati,

Acceptum meritis se referente suis.

En, ait, en mittet membrorum mole solutam,

Hac nocte ad superos me decima hora lares.

Stulta sui uates, dicta redeunte ter hora,

Vix tandem media mortua luce fuit.

Nunc age, qui solos sanctam uos ducere uitam

Erratis, propriæ fidite iustitiæ.

Nitimini cultu, uictu, prece, uestibus, odis:

Vir bonus æthereo pendet ab arbitrio.

In sacrificulum, labris, non mente precari

solitum. N. Borb.

Sacrificus modios precularum mille susurrat:

Non aliter turpis simia labra mouet.

In Monachos. N. Borb.

Monachi Græcè uocantur solitarij:

At hodie tot Monachi in cœnobijs cum simul

Sint ociosi, & ignaui, & pasti bene,

Quar multitudo solitudo dicitur?

De metamorphosi monachi & amicæ

eius. Io. Sap.

Prisca tot inuersas mirantur secula formas,

Sed uideo nostris cedere temporibus.

Vtar ego breuibus, crassèq; fauore Mineruæ,

Sit licet ampla, bona res quoq; digna cheli.

Ausa fuit Venerem fabri se dicere coniunx,

Quod

Quòd foret eximo rarus in ore decòr.
 Hic pariter non crubuit Vulcanus haberi,
 Quòd foret in toto corpore nullus honos.
 Non Cytherea tulit mentitos seq; uirumq;
 Et meritas pœnas sic meditata refert:
 Tu quoniam te nos fingis, Venus esto: tibiq;
 Sume animum Veneris, tu quoq; Mulciberi.
 En Mars uester erit. quo dicto, facta sequuta.
 Mars monachus tantum flagrat Acydalia.
 Dumq; sui furtim fructu potiuntur amoris,
 Deprensos stricto Lemnius ense petit.
 Sed tamen infandum facinus pia cura deorum
 Depulit, antiquis auxiliata modis.
 Inq; lupam prædæ cupidam mutata puella est:
 Quam rapuit monachus, factus & ipse lupus.
 It faber in uolucrem, Maij quæ tempore mensis
 Vniuocos rauco fundit ab ore sonos.

In malos Christianos.

N. Borb.

Dic mihi, cū tibi sit Christus tam multus in ore:
 Cur uita Christum, flagitiose, negas?

In Monachos. C. Gr.

A^s sola monachos uita dixere priores: (chos.
 Cum queis scorta habitant, nemo uocet mona-
 In Alex. VI. Pont. Max.

Ac. San.

Piscatorem hominum ne te non Sexte putemus,
 Piscaris

Piscaris natum retibus ecce tuum.

In eundem. Eiusdem.

Europen Tyrio quondam sedisse iuueno,

Quis neget? Hispano Iulia uecta boue est.

Ille sed astrigeri partem uix occupat orbis:

Hic cœlum, atq; deos sub ditione tenet.

Vnde igitur, si par meritum, non par quoq; fatum?

Romanam amplexu plus tenuisse fuit.

In eundem. Eiusdem.

Visum se iterum Sixtum cum Roma putaret,

Pro Sixto Sextum uidit, & ingemuit.

*In suspensorum Papæ ac Iuda
dæ imaginem.*

Desine mirari uultu dubitante uiator,

Quid sibi, quam coram cernis, imago uelit.

Sensus inest illi, quem tu cognoscere uelles:

Hunc tamen ut noris, carmina pauca legas.

Quem pendere uides in fragmine clauis, habentem

Inflexum nodo colla premente caput,

Proditor est Domini mundum saluantis Iudas,

Arguit infidum turgida zona uirum.

Qui sua præponens cœlesti commoda nato,

Sustinuit sacri sanguinis esse reus.

Christus Apostolicas clauis commiserat illi,

Et socium turbæ iusserat esse suæ.

Scilicet ut populum cœlestia uerba doceret,

Donaq; præsentis spargeret ore Dei.

Ille sed abiecit cum sancto munere clauēs,
 Quas tamen audaci fregerat antè manu.
 Propterea meritò ceu fur nunc pendet ab illis,
 Immeritas ausus quas uiolare fuit.
 Nec tulit hanc aliquo damnatus iudice pœnam,
 Nullius interijt carnificisq; manu.
 Ipse sibi mortem dextra consciuit iniqua,
 Tam graue mens facti conscia pondus habet.
 Ille sed, aduersa qui pendet claue, uiator
 Forsitan ignarus, qui sit, & unde, rogas?
 Hoc est Pontificis Romani triste cadauer,
 Fune gerens iunctas post sua terga manus.
 Sedulus ille fuit falsi sectator Iudæ,
 Ingenio, uita, moribus, arte, dolo:
 Quamlibet & Petri sibi tradita munera iactat,
 Illius officium seq; tenere docet.
 Si tamen inspicias pro nomine facta, uidebis
 Illum Petrinæ mentis habere nihil.
 Nominibus Petrum, sed re sectatur Iudam,
 Illius & titulum, facta sed huius habet.
 Si conferre uelis à gestis rebus utrunq;
 Omnibus inuenies partibus esse pares.
 Ille datas clauēs studio confregit auaro,
 Omnibus hic studijs quærit auarus opes.
 Ille semel Christum scelerato uendidit auro,
 Hic quoties turpi uendidit ære Deum?
 Pro precio cœlum populos partitur in omnes,
Grandi-

Grandibus & bullis grandia lucra facit.
 Præsidet astriferi foribus uice Petrus Olympi,
 Hæc illi magnas ianua reddit opes.
 Perfidus accepti precij seruator Iudas
 Turpia furaci sustulit æra manu:
 Præsul opes mundi studio furatur aperto,
 Plumbea nam reddens, aurea dona rapit.
 Tradidit hic morti simulata per oscula Christum,
 Hei mihi quot sanctos tradidit ille neci?
 Crumenam collo gestat Scariotus auaro,
 Pontificem nummis pallia plena tegunt.
 His adeò similes uirtutibus esse uidentur,
 Alter ut alterius filius esse queat.
 Non ita buboni similem se noctua præstat,
 Non upupam fœdus tam bene reddit epops,
 Quàm bene Pontificis Iudæe respondet imago,
 Si modò conueniens nomen uterq; gerat.
 Ergo tam similes quia sunt, semperq; fuerunt,
 Iure pares pœnas suppliciumq; ferunt.
 Iam satis apparet, quali suspendia Præsul
 Crimiæ Romanus promeruisse queat.
 Fregit & abiecit reserantes æthera clauēs,
 Ad superos uerum ne sequeremur iter.
 Scilicet in cœlum ne ianua recta pateret,
 Comminuit clausæ ferrea signa feræ.
 Turgida Pontifici placuit crumena potenti,
 In qua mundanas accumularet opes.

Hanc illi moriens in veste reliquit Iudas,
 Hæredem loculi iussit & esse sui.
 Hunc manibus cœpit sterili pro clauæ gerendum,
 Vtilior locus clauibus esse solet.
 Aspice crumenam grauidam turgente metallo,
 Ista decet Latium præmia ferre patrem.
 Quinetiam passim uarios habet illa receptus,
 Insula quos circum plurima sacra tegit.
 Crumenæ sacre uarios notat illa ministros,
 Talia qui celsa tegmina fronte gerunt.
 Propterea loculis Romanæ sedis adhærent,
 Illius iniustas ut tueantur opes.
 Ausonios magno precio mercantur honores,
 Hinc ueniunt summo splendida lucra patri.
 Cur tamen in summa regales parte coronæ
 Captiua ueluti conditione iacent?
 Hi quoq; Roma tui sunt imperiosa ministri,
 Regia quos mundi sceptrâ tenere facis.
 Hos tua membra soles, natosq; uocare fideles,
 Omnibus officijs ut tua iussa colant.
 Te penes imperium terræ, tibi summa potestas,
 Arbitrio parent subdita regna tuo.
 Tu quoq; fers gladium, regesq; ducesq; gubernas,
 Te sine non ulli celsa corona datur.
 Omnia quem metuunt, metuit tua numina Cæsar,
 Fert etiam plantis oscula fœda tuis.
 Cardineo tegitur subiecta corona galero,

Namq;

Namq; super reges tu tua membra locas,
 Nec tantum sacris donantur honoribus illi,
 Qui sacra Romanæ nomina sedis habent.
 Subijcis his etiam populos, gladiumq; tenere,
 Dignaq; principibus nomina ferre iubes.
 Hinc gerit imperij non unus Episcopus ense,
 Quem uetat armatas Christus habere manus.
 Sic dominæ seruit mundana potentia Romæ,
 Pontificis summum quod diadema notat.
 Hæc tua, si nescis, tua sunt insignia Præsul,
 Quæ geris imperio diuitijsq; potens.
 At lacerae clauæ pedibus tellure premuntur,
 Fragmina de formi puluere sparsa iacent.
 Donec ab æthero descendat culmine iudex,
 Qui tua non cæco lumine facta uidet.
 Ille preces tandem iusti miseratus ouilis,
 Adscribet meritis præmia iusta tuis.
 Tunc miser adducto pendebris fune ligatus,
 Qualem te nobis ista tabella referr.
 Illa tuam uiua tibi pingit imagine pœnam,
 Hic tibi sub Christo iudice finis erit.
 Picturæ sensum, quam cernis, amice uiator,
 Versibus his lectis iam, nisi fallor, habes.
 Nunc superest, facias ut uota, Deumq; preceris,
 Ut iubeat uerum me cecinisse, Vale.

In annum Iubileum Alexandri VI.
Pont. Max. Ac. San.

Pollicitus cœlum Romanus, & astra, sacerdos,
Per scelera, & cædes ad Stygia pandit iter.
In Lucretiam, de Alexandro VI.

Ergo te semper cupiet Lucretia Sextus,
O' fatum diri nominis: hic pater est?
Lucretiæ Alexandri VI. filiæ
tumulus. Io. Pont.

Hoc tumulo dormit Lucretia nomine, sed re
Thais, Alexandri filia, sponsa, nurus.
In monachos. *παλλαδά.*

*Εἰ μοναχοί, τί τοσοῖδε; τοσοῖδέ τε πῶς πάλι μῶνες
ᾧ πλεθρὸς μοναχῶν ψευδαμύν μονάδα,*
Idem latine. Bergij.

Si Monachi, cur tanta cohors? cur tot simul estis?
Quid mentimini eo nomine uos monaden?
Idem, Cornarij.

Si Monachi, uestrum cur tot sunt? plurimi at estis,
Cur uos soliuagum nomen habere iuuat?
Idem, Iamb. dimetro.

Quid uestro inani nomine,
O' Monachi estis tumidi?
Cum non genus mortalium
Sit urbibus frequentius
Aliud, & obuium magis?
Falso ergo solitudinem
Cum tanta turba obstrepera

Mentiti,

Mentiti, inepti, ac monada:

O' uestro inani nomine.

De Alexandro VI. Pont.

Max. Ac. San.

Bello, inimicitijs, furtisq;, & cædibus haustam

Italiam cernis Sexte, & obire potes?

De eodem.

Dic in amicitiam coeant, & fœdera iungant

Mortales: dixit Sextus, & occubuit.

Epitaphium eiusdem.

Fortasse nescis, cuius hic tumulus fiet:

Adsta uiator, ni piget.

Titulum quem Alexandri uides, haud illius

Magni est: sed huius, qui modò

Libidiosa sanguinis captus siti,

Tot ciuitates inçlytas,

Tot regna uertit, tot duces letho dedit,

Natos ut impleat suos.

Orbem rapinis, ferro & igne funditus

Vastauit, hausit, eruit.

Humana iura, nec minus coelestia,

Ipsosq; sustulit deos:

Vt scilicet liceret (heu scelus) patri

Natæ sinum permingere,

Nec execrandis abstinere nuptijs,

Timore sublato semel.

Et tamen in urbe Romuli hic uel undecim

Præsidet annis Pontifex.

I nunc, Nerones, uel Caligulas nomina,
Turpeis uel Heliogabalos.

Hoc sat uiator, reliqua non sinit pudor.
Tu suspicare, & ambula.

De eodem;

Mirum, si uomuit nigrum post fata cruorem
Borgia? quem biberat, cōcoquere haud potuit.

De eodem.

Nomen Alexandri ne te fortasse moretur,
Hospes: abi, iacet hic & scelus, & uitium.
In quendam qui cucillum abiecerat.

Steph. Dol.

Quid profuit pullum cucillum ponere,
Cum, quæ cucullus tum docet, tum adfert suis,
Mentem profanam, callidam, & sensus uasfri
Plenam, scelestam, omniq; consutam dolo,
Tam diligenter, quàm antea, serues tibi?

Te spes sefellit primum, & illa opinio,
Qua cum cucullo duplici mores tuos
Posse abijci prorsus putabas duplices.

Ac nos simul pulchrè sefellisti, quia
Cum ueste deiectam arbitrabamur luem
Vestis, mirusq; cauimus tum à te, prius
A quo cauebamus cucullato plano.

De Alexandro V I. Pont.

Sextus Tarquinius, Sextus Nero, Sextus & iste:
Semper

Semper sub Sextis perditā Roma fuit.

Alexandri VI Epitaphium.

Sæuitiæ, insidiæ, rabies, furor, ira, libido,

Sanguinis & diri spongia, dira sitis,

Sextus Alexander iaceo hic, iam libera gaude

Roma, tibi quoniam mors mea uita fuit.

De pace post Sexti mortem.

Ac, San.

Dic unde Aleto pax hæc effulsit, & unde

Tam subito reticent prælia? Sextus obit.

In Monachum nequam. Ia. Any.

Amabo bone uir, tuo hoc cucullo, &

Tua ista fatua loquacitate,

Inter Socraticos putasne haberi?

Id id licet ore polliceris

Isto musta acina ebriofiore,

Non te non pudet, explicare Regis

Regum mystica temulente Iacche?

At facis secus improbe, atq; faris.

At R cum reicit disertus iste,

Non graui sine teste prædicator,

Hortis præficere hunc deum potestis

Furum pro aucupio cinædulorum,

Quicumq; estis amore delicato

O ciues mediam huic secate uenam,

In testes Samiam expedite testam,

Vt capus Berecynthiam sequatur.

In Lycum monachum. Eiusd.

Quis locus est reliquus? te eiecit regia cœli,
Nec recipit tellus, Oceanus ùc pater.

Coniurant manes, toto ut pellaris ab Orco:

Inuiso rebus te Lyce quid facies?

De Iulio Pont. Max. Ph. Mel.

Cum contra Gallos bellum papa Iulius esset

Gesturus, sicut fama uetusta docet:

Ingentes Martis turmas contraxit, & urbem

Egressus, seuas edidit ore minas.

Iratusq; sacras clauas in flumina iecit

Tybridis, hic urbi pons ubi iungit aquas.

Inde manu strictum uagina diripit ensem,

Exclamansq; truci talia uoce refert:

Hic gladius Pauli nos nunc defendet ab hoste,

Quandoquidem clauis nil iuuat ista Petri.

De eodem, G. Duch.

In Gallum, ut fama est, bellum gesturus acerbum,

Armatam educit Iulius urbe manum:

Accinctus gladio, clauas in Tybridis amnem

Proiicit, & seuus talia uerba facit:

Quum Petri nihil efficiant ad prælia clauas,

Auxilio Pauli forsitan ensis erit.

De eodem, orbem Christianum in arma

concitante, Vl. Hur.

Concitat iratum bellator Iulius orbem,

Effera pacificos induit arma duces.

TELA DAT ITALIAE, tibi dat Germania bellum,
 Hoc turbante domo prodit Ibera quies.
 Impulit audaces eadem uesania Gallos,
 His facibus Venetas ardor adussit opes.
 Vltima ab hoc flauos dedit insula mota Britannos,
 In commune Scotus contulit arma nefas.
 O' ubi nunc Turca, sed inexcusabile bellum
 Orbis in exitium commouet unus homo.
 Omnibus arma dat unus homo, bellum omnibus u-
 Idem publica res efficit ut pereat. (nusi
 Ut Christi perimantur oues, turbetur ouile,
 Pascat & admissos caula ad aperta lupos.
 Hæc rabies placido dimouit uincula iano,
 Hæc furia impleuit omnia cæde noua.
 Atq; huic, qualis erat (neque enim bonus) illud ouile
 Credidimus, miserum credidimusq; pecus.
 Toti quinetiam regem præfecimus orbi,
 Nomine pastoris, nomine Pontificis.
 Diræ uenenato soboles latro prodite partu,
 Hic Christum, hac sequeris conditione Petrum?
 De gladio Iulij.
 Ille sui longo successor in ordine Petri,
 More nouo tantas res agit, & studio.
 Nam neq; pro populis orat, paci q; relictus,
 Quod faceret Petrus, sacra fidemq; docet.
 Verû bella mouet, gerit arma, & sanguine gaudet,
 Nimirum Paulum prætulit ille Petro.

Paulus habet gladium, sed non fuit: occidit illo,
At malus hic multis intulit exitium.

De eodem.

Huc barbam Pauli, gladium Pauli, omnia Pauli,
Clauiger ille nihil ad mea uota Petrus.

Hoc simul edixit, pro Christo accersere mortem
Ultro credidimus, duraq; uelle pati.

Tum uerò occinuit funesto classica cornu,
Continuò præceps mundus in arma ruit.

Hoc Pauli tibi barba Pater, tibi suaserat ensis?
Hoc isthæc licuit arma tenere modo?

Quem gladio decet occidere, haud occidere Pauli,
Aut satis armatum clauibus esse Petri.

De Iulij perfidia.

Iulius, à Phrygio qui legit nomen Iulo,

Et cui nunc rerum contigit esse caput,

Discite quos tanto dederit cum nomine mores,

Quo iure Assaracis adnumeretur auis.

In dubios casus auidum cum Cesare Gallum

Abstulit, ablatos deseruitq; citò.

Non seruasse fidem, destructæ infamia Troiæ est,

A Troia in nostros hoc trahit ille dies.

Neptuno Phœboq; Phryges promissa negarunt,

Exemplo geminos fallit & ille duces.

Perfida bis ueteris ceciderunt Pergama Troiæ:

At quando, aut quoties perfidus ille cadet?

Vna luit, decimum dum bellum ducit in annum,

Laome-

Laomedontæam Græcia clade fidem.

*At feret hūc Gallus, feret hūc Germania pugnax,
Callida disposito pacta ferire dolo?*

Ad principes Christianos.

Sic perijt pudor, & perijt prudentia, Reges?

Sic iuuat in cladem uos sine mente trahi?

Atq; ipsos suasore iuuat uos perdere Iulo?

Vecordes monitis in scelera huius agi?

Et cum nondū Asia bellum, Aegyptusq; negarint,

Intestina domi conferere arma iuuat?

Aut quasi pauca fero ueniant hæc cōmoda Turcæ,

Sic propriæ uisum est cladis amore trahi?

Inq; uicem uos ciuili consumere bello,

Vt super exhaustos uiribus ille ruat?

Ah pudeat Liguremq; sequi, dum suadet, Iulum,

Et tandem placeat consulere in medium.

De Iulij instituto.

Iulius assumptis Petreum clauibus ante

Cœperat ire gregem,

Continuò lupus acer oues inuasit, & atrox

Miscuit exitium.

Ille datis Petri diffusus clauibus, actas

Liquit inermis oues.

Nec mora Paule, tuum quo se tueatur ad ense,

Non propria arma ruit.

Ecce autem in insuet o contra sua castra paratu,

Dum uidet ire lupus,

Indoctum

Indoctum gladij, quæ non bene cœperat, egit
Deserere armâ ducem.

Contemptas recipit Petrus sua munera clauēs,
Qui ferat alter erit.

Nescius at Paulus, ne quis sua conserat arma,
Priuat & ense uirum.

Quas nunc ducet oues, quæ nunc in pascua, mâcus
Clauibus & gladio?

De Iulio.

Pertæsum est Petri, nunc Iulius esse laborat,
Martia contemptis clauibus arma gerit.

πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς δὲ ἰσπερίεψεν,

Hanc summam laudis prædicat ille suæ.

De eodem allusio.

Iulius est Romæ, quis abest? date numina Brutum.
Nam quoties Romæ est Iulius, illa perit.

Descriptio Iulij.

Qui calybe & duris amicitur Iulius armis,
Terribilis barba, terribilisq; coma,
Cui toruos horrore oculos frons occulit atrox,
Tartareæ ignescunt cuius in ore minæ.

Ille inquam gladijs, atque occidente sagitta
Et terra populis, & metuendus aquis:

Qui trucibus reges terrarum innexuit armis:

Qui tetrum excito seuit in orbe malum:
Ille tot exitiorum, & tanti criminis autor,

Quo se cum populis imminuere duces,

Quiq;

Quiq; manu, quiq; ingenio dira omnia patrat,
 Natus in humanum pestis acerba genus.
 Cuius opus mors est, turpissimus otia luxus,
 Qui pacem cunctis abstulit, arma dedit:
 Ille inquam talis cum uita & moribus extet,
 Dissimilis Christo, dissimilisq; Petro,
 Quid facit, aut quid habet, quod tãdẽ dicere possis
 Dignum Romani nomine pontificis?
 De indulgentijs Iulij.

Fraude capit totum mercator Iulius orbem,
 Vendit enim cœlos, non habet ipse tamen.
 Vende mihi quod habes: nã qui pudor, ut mihi uen
 Ipsum te Iuli cuius egere uides? (das,
 Quin fera centimanos emittat terra Gigantes,
 Iulius expulso uendat ut astra Ioue.
 Donec enim cœlos alius regit, & tonat inde,
 Non ego tam magni muneris emptor ero.

De eisdem.

Nunc ego terq; quater uenturæ gaudia uitæ,
 Et quædam, quæ sum uix habiturus, emi:
 Accepi toties tabulas, impressaq; ceræ
 Nomina, sed tantum nomina cum tabulis.
 Illud & hoc temerè. neq; enim sperare quis ausit,
 Empturum se, quæ uendere nemo uelit.
 Aut si fortè uelit, quæ nemo uendere possit:
 Cum cœlum solus, qui bene uiuit, emat.
 Iam uerò ut risu hoc dignum (tãquam esse beatum
 Testi-

Testibus hic egeat) signa peti & tabulas.

In Iulium.

Omnia turbantur, retrò omnia uersa uidentur,
 Qui bene non uiuat posse beare alios?
 Cum multos ferroq; neces, atroq; ueneno,
 Cum scelere occiderint millia multa tuo:
 Cum tibi funesti sint sola negocia belli,
 Ocia monstrosæ conscia luxuriæ.
 Cum dicas faciasq; nihil, nisi turpe malumq;
 Interea coelum expendis iule tamen?
 Idq; aliquis credat, cui mens in corpore sano
 Sana sit, & Christum qui putet esse Deum?

De eodem.

Huc scelerum autor è tantorum, hunc fraudis amicum,
 Cui requies bellum, pax odiosa fuit,
 Omne libidinis genus usq; ad monstra notatum,
 Quo dare quid peius dii tibi terra queant?
 Non tantum esse malum permisimus, esse beatum
 Credidimus, mundi pertulimusq; caput.
 Exhaustas igitur diuino lumine mentes,
 O, & in errorum rusticitate uagas.

Ad Iulium.

Dic mihi sancte pater, cœlestis ianitor aulæ,
 Cui geritur summæ religionis apex:
 Qui reges regis, atq; locas relocasq; tyrannos,
 Qui nutu soluis cuncta ligasq; tuo:
 Qui sanctos facis, & cui contigit esse beato

Ante

Ante obitum, qui nos ante obitumq; beas.

Quid tibi bōbardis opus est? quid equisq;, uirisq;?

Quæq; armata præit, quæ sequiturq; manus?

Hastarumq; ista segete, atq; horrentibus armis?

Quid cinctura opus est hæc? gladijsq; tibi?

Omnia quid trahis hæc? aut cur sanctissime tanto

Belli opere expugnas oppida, castra, domus?

Nōne manu poteras, tremulo simul ore, leuata

Hos dare dijs subito manibus hosq; deo?

Certè omnes Petri similes, aliter ue probatis

Moribus, hæc possunt omnia Pontifices.

Quid dicā? an quoniā malus es, diffusus & armis

Pontificum, & præceps Martis in arma ruis?

O in te erratum mundum, qui, cum ista faceris,

Non uidet à Petri te procul esse uia.

De statu Romano, Eiusdem VL. Hute

teni ad Crotum Rubianum Epi-

grammata, ex urbe missa.

Vidimus Ausonia semicruta mœnia Romæ,

Hic ubi cum sacris uenditur ipse Deus,

Ingentem Crote Pontificem sacrumq; senatum,

Et longo proceres ordine Cardineos.

Tot scribas, uulgusq; hominum nihil utile rebus,

Quos uaga contexto purpura uestit equo.

Tot Crote qui faciunt, tot qui patiuntur & illos,

Orgia qui uiuunt, cum simulent Curios.

Rursum illos qui nec simulât bona, nec bene uiuunt,

Qui rident mores, exhibantq; bonos.
 Quos iuuat esse malos, quib. & licet, in iuga quoru
 Consensit miseris Teutona terra modis.
 Qui dant, quiq; uetât, qui quos clausere recludüt,
 Arbitrio cælos distribuuntq; suo.
 Romanas, neq; enim Romanos, omnia luxu.
 Omniaq; obscænis plena libidinibus:
 Atq; hæc post Curios, Pompeios atq; Metellos,
 O' mores, atq; ô tempora, Roma tulit.
 Desine uelle sacram in primis Crote uifere Romã:
 Romanum inuenies hic, ubi Roma, nihil.

De eodem.

Vendit Roma Deum, uendit sacra, uēdit honores:
 Ipsaq; quod mirum est dicere, Roma uenit.
 Vsq; adeo nihil est, quod non ibi comparet aurũ,
 Scilicet ut fiat aurea Roma iterum.

De Romanis, ut nunc.

Dicunt sancta patres, operantur pessima Romæ,
 Quidam etiam dicunt nec bene, nec faciunt.
 Relligio tamen & Christus iactantur ab illis,
 Tollitur, & passim prostat imago crucis.
 Et piscatoris gliscunt patrimonia Petri,
 Vibrantur magni fulmina pontificis.
 Vestit summa pedes à uertice purpura longam
 Ponè sequens, dicas uiuere simpliciter.
 At nisi me fallat, sed nunquam adeo omnia fallunt,
 Ista ouium miros uestit imago lupos.

Omnia

Omnia Romæ pecunia redimî.

Ite uiri, conferte manus, & uiuite rapto,

Cædite, de sacro uellite, obite nefas.

Ite profana sacris mîscete, assuescite luxu,

Omne uoluptatum per genus ite uiri.

Dicite, & ex ipso facite omnia pessima dicto,

Scilicet & nullos esse putate deos.

Vidimus hæc Romæ fieri (quid sanctius illa?)

Et tamen ad cælos non minus esse uiam.

Aurum quisq; ferat Romam, uirtutis abundè est:

Summa, furit Romæ, qui bona nescit emi.

Quinetiam ut facias, emis auro turpia Romæ,

Quæ cum ita sint, dico quod prius, este mali.

De statu Romano.

Liquit Auentinus arces, Tarpeiaq; saxa,

Et debellata cætera in urbe Petrus.

Proq; Petro subit ille Simon, regnatq; per aras,

Et debellata regnat in urbe Simon.

Nescio quò captiua ratis, Ecclesia quò se

Proripuit, Romæ est tale uidere nihil.

Vendit sacra Simon, uenditq; prophana perinde,

Atq; ita me Christus, omnia uendit, amet.

Non tutum est emere ista tamen: licet emeris auro,

Redditur à plumbi stemmate bulla grauis.

O' bullas, atq; ô Romam, regemq; Simonem:

Sacra emere, & Romæ uendere sacra licet?

De eodem, ad Germanos.

Quis modus ô ciues? quò se hæc patientia tandem

Profert, hæc Romæ quærimus, atq; emimus?
 Sic nos bulla capit? sic se Germania nescit,
 Ut petat hæc? sic nos ista sigilla iuuant?
 Χρυσία χαλκείω, & adhuc mutatio peior,
 Tantum auri, ut redeant plumbea signa, dari.

De eodem statu Rom. Ad eosdem.

Cæca magis cuiquam mens est, magis indiga lucis,
 Quàm cælum Romæ qui sibi credit emi?
 Aut qui quantū auri est, quenquā putat esse beatū?
 Quando illic auro uita beata uenit.
 Qui Stygias contemnit aquas, neq; triste ueretur
 Supplicium, Romæ cœlica fretus emi?
 Aut non ipse Petrus summa excandescat ab ira,
 Esse aliquem, cælum qui locet, ipse malus?
 Proinde nefas ciues fugite, atq; inquirete rectum,
 Hac uobis cælum merce licebit emi.

De quodam mortuo Episcopo,
 ad Germanos.

Occidit antistes, petite altera pallia ciues,
 Quæ dabit accepto Romulus ære Simon.
 At tu, donec habet cerebrum Germania nullum,
 Et nullos oculos, pallia uende Simon.

In tempora Iulij. Satyra.

Hoc mens illa hominum, partem sortita deorum,
 Et pars ipsa dei, patitur se errore teneri?
 Has ruit in tenebras? adeo sine lumine fertur?
 Ut scelere iste latro pollutus Iulius omni,

Cui uelit occludat cœlum, rursusq; recludat
 Cui uelit, & possit momento quemq; beatum
 Efficere: aut contrâ, quantũ quis cumq; bene egit,
 Et uixit bene, si lubeat, detrudere possit?
 Ad Stygias pœnas, & Auerni tartara Ditis:
 Et quod non habet ipse, alijs diuendere cœlum?
 Vsq; ad eò errori diuina obnoxia mens est:
 Vt piscatorem posse omnia uertere Iulum
 Credat? & inuito cœlos expendere Christo?
 Et nunc ille uagum spargit promissa per orbem:
 Qui cadẽ & furias, scelerataq; castra sequantur,
 Se duce, ut his cœlũ pateat. Qua fraude tot urbes,
 Et tot perdidit ille duces, tot millia morti
 Tradidit, & pulsa induxit bella acria pace,
 Tranquillumq; diu discordibus induit armis,
 Et scelere impleuit mundum, fasq; omne nefasq;
 Miscuit. inq; isto caneret cum classica motu,
 Naufraga direpti finxit patrimonia Petri,
 Vindice se bello asserere, atq; ulciscier armis.
 Quoq; minus sibi uerba dari quis sentiat, implet
 Maiestate nefas, & stipatoribus illis
 Grande facit nomen: iamq; est Ecclesia Christi
 Latronum illa manus. O seclum, ô pectora cæcis
 Nubibus, & miserando à se immutata stupore,
 Lucem ipsam & nudum non agnoscentia uerum,
 Obductum nebulis uanum admirantia fucum.
 Non hominem penes est, cœleste expendere donũ,
 f 3 Nedum

Nedum hoc ille latro sceleratum uendat in usum.
 Tum quantū à Christo est alienū, hoc pacis alūno
 Sanguine commaculare manus? et cæde nefanda
 Perfurere? illa tamen diuinæ habitatio pacis,
 Qua sorte hæredes Ecclesia uenit ad istos?
 Præterea, qui recta sequi, iustumq; tueri
 Vltèrius factum ducet, si præmia uitæ
 Ille serat morum parte inquinatus ab omni?
 Ille serat non uir, qui quæ patiturq; facitq;
 Si tribuas aurum, faciasq; ipse, et patiaris,
 Condonat, labemq; adimit, purumq; reducit?
 Siccine res superum est humano obnoxia ludo?
 Quin animum capimus ciues, ad nosq; redimus,
 Et rectè atq; piè uiuentes, summa putamus
 Regna deum nobis cessura, ipsosq; beatos
 Et sanctos fieri, quos non sanctissimus ille,
 Verum opera ipsa beât, eadèq; superna recludit,
 Haud clauis, nullum quas hic ueterator in usum
 Ostendit populo, iactatq; in simplice turba.

In Romam. C. Gr.

Póu potentia, robur, atq; sanitas,
 Sermone Latio dicitur.

Et Roma ciuitate donatum Ausonia

Græcum illud eximit Póu.

A hodie Roma hæc sana, robusta, potensq;

Non cernitur oculis, neq;

Mortalibus pedibus aditur cuiquam:

Nomen

Nomen manet, at urbs nulla est.

De Germano quodam.

Eiusdem.

Venit in Italiam spectabilis indole rara

Germanus, redijt de puero mulier.

In Iulium Pont. Max.

C. Gr.

Genua cui patrem, genitricem Græcia, partum

Pontus ex unda dedit, hic bonus esse potest?

Fallaces Ligures, mendax est Græcia, Ponto

Nulla fides: in te hæc singula Iule tenes.

Epitaph. Eiusdem.

Iulius hic furit: effugias, si uiuere cordi est,

Ne moueat stanti bella cruenta propè.

In eundem.

Obtulerat Iuli tibi quæ fors Iulia clauas:

Clauas, errauit, credo datura fuit.

Epitaph. aliud. Eiusdem.

Hunc ego Mausoleum moderor uis Iulia cippum:

Erras, sum Cæsar, si minor ille tibi.

De quodam Monacho.

Io. Stig.

Per lunam Monachus gradu citato,

Spe furens auida nimis palastræ,

Sub sparsa meretriculam cuculla

Gestabat, tacitum petens cubile.

Cui quidam emeritus senexq; frater,

f 4

Et diue

Et diuæ ueteranus impudicæ,
 Fit casu obuius, ac propensa crura
 Et mœchæ niueos pedes latentis
 Agnoscens: Quid amice frater, inquit,
 Aut quò sic properas? quid autem amabò
 Sudans sub tremula geris cuculla?
 Mox ille, esse sui iugum caballi,
 Et se cras aliquò parare abire.
 At ridet senior dolum, ac faceté,
 Mox ephippion hoc reconde, dixit.
 Si fr. atres etenim tui uidebunt,
 Omnes hoc equitare concupiscent.

Pasquillus de Leone X.

Pastor ut ambiguo Proteus dignoscitur ore,
 Et dubius liquidis sæpe uagatur aquis:
 Sic Leo nulla fides tibi, nec constantia rebus,
 Factaq; promissis sunt odiosa tuis.
 Nec bona, nec mala sunt dubio credenda Leoni,
 Est etiam in uerum ut uix adhibenda fides.
 Quum uentrem imprudens auido natura leoni
 Fecisset, rimas præbuit huic geminas.
 Non excrementis fuerat satis una, sed harum
 Altera nunc clausa, nec minus illa uorat.
 Gaude Roma, breui hac solueris peste, fathiscet
 Aluus, tam magni ponderis impatiens.
 Differat à decimo quàm Iulius ipse Leone,
 Discere ab amborum nomine Roma potest.

Iulius

Julius est hominis, bruti leo. Julius egie
 Que suasit ratio: quod libet, iste facit.

In Gordigeros. I. V.

Belli cordigeri patres, cibus queis
 Nil soluentibus apparatur, estis
 O uos semidei, o quater beati.
 Vellem uiuere sic mihi darent dij,
 Ut uos sollicitudines fugarem.
 Nam pecunia denegata uoto,
 Soluit uos quoq; lege, ut hospiti nil
 Pro expensis numerare sit necesse.

In Leonem X. C. Gr.

Raptorem si quis forsitan mirare Leonem,
 Ignoras uncis unguibus esse feram?

In eundem.

Clauiger Alcides, Leo clauiger: ille uocatus,
 Dicitur hic. nomen nobile: utriq; foret,
 Si clauam potius Leo Florentine tulisses,
 Alcides clauem si potior gereret.

In eundem.

Cur malè consultum misero sit, quæris, ouili?
 Quòd leo quadrupedi haud imperat, astit homini.

In Europæ à Monachis subactæ
 picturam. Er. Rot.

Iuppiter Europam, uera est si fabula, tauri
 Lusit mentita callidus effigie.

Quam monachi falsa sub imagine simplicis agni,

Prò pudor, hæc non est fabula, nunc subigunt.

Ad eandem.

Spurca sacerdotum meretrix Europa puella,
Inclita quæ fueras unius ante Iouis.
Dic precor, effigies ubi prisca: ubi candida uestis?
Cur luxata modò, cur ita senta iaces?

Europa respondet.

Non'ne uides? qui me grex stipat, hic oris honorẽ
Abstulit, & dotes quas Deus antè dedit.
Felices Asiæ terras, Libyèsq; procorum
Turba quibus non tam flagitiosa nocet.

In Leonem x. Ac. San.

Sumere maternis titulos cum posset ab urfis
Cæculus hic noster, maluit esse Leo.
Quid tibi cum magno commune est talpa leone?
Non cadit in turpes nobilis ira seras.
Ipse licet cupias animos simulare leonis:
Non lupus hoc genitor, non sinit ursa parens.
Ergo aliud tibi prorsus habẽdũ est Cæcule nomẽ:
Nam cuncta ut possis, non potes esse leo.

In eundem.

Sacra sub extrema, si fortè requiritis, hora
Cur Leo non potuit sumere: Vendiderat.
In eiusdem obitum, de mortis
necessitate. H. B.

Nempe quis expendit iam mente nouissima secum?
Apprimè cunctis quæ meditanda forent?

Imò

Imò qui uitam non addixere pudendis,
 Aut saltem uanis rebus ubiq; suam,
 Nil prospectantes finem, mortalia tantum
 Mirantes, ueri deuia turba scopi.
 Pars quota suspicimus coelum, patriamq; beatam
 Aethera, non dubia credimus esse fide?
 Quid non fermè omnes inde ad terrena uoluti,
 Nil nisi terrenum scimus amare bonum?
 Proq; oculo innocuæ cernentis recta columbae,
 Et pennis, sancti quas petiere sibi,
 Sumpsimus accipitris uisum, miluiq; rapacis,
 Ad prædam celeris, seuitiamq; pedes?
 Nemo non aliquo pellaci errore tenetur,
 Propterea finis immemor ipse sui.
 Consul hic fasces sectatur, eburq; curule,
 Hic prætor, seu dux agminis ire cupit.
 Alea huic fallax, huic pocula grata Lyæi
 Furantur blanda, non reditura, mora.
 Hic sibi sublimes molitur marmore sedes,
 Sub ioue uenator prodigit ille dies.
 Iste Cupidineis deuouit pectora flammis,
 Flagitioq; uidens (turpe) sciensq; perit.
 Eligit hic peregrè longinquas uisere terras:
 Asidet hic chartis, immoriturq; suis.
 Scilicet ut fiat populo monstrabilis, cui
 Dicatur phœnix unicus esse sui.
 At maior numerus curis insanit habendi,

Huius

Huius propositi maxima turba sumus.
 Nec pudet hic astu fucō ūe imponere fratri,
 Hoc si crudelitas simplicitasq; sinat.
 Aut si uulpis agit nihil hic sutela, Leonis
 Grassari fremitu, uimq; adhibere dolo.
 Quid iuuat ah fragili solidum postponere uotum?
 O fictos limo, compositosq; luto.
 Quid prodest furijs bellorum, & cladibus orbem
 Miscere, atque omnem spargere cæde locum?
 Quid quæsisse iuuat rapto, quid fraude, dolis 'ue,
 Non hæsurā tibi, nec retinenda diu?
 Quid Parthos auro locupletes, uellere Seres,
 Thure Arabes, conchis æquora rubra suis,
 Dente Indos niueo, Phœnices murice & ostro,
 Crystallo Scythicum nobilitante gelu.
 Herculeasq; petis uicino Atlante columnas,
 Per dubias terra mille mariq; uias?
 Quid penetras, tanquam lucem pertæsus, & astra,
 Non expectato funere uiuus humum?
 Ah miser, effosso redeas ut sordidus auro,
 Ora uel argento pallidiora geras,
 Deniq; mortalis quid cuncta elementa laceßis,
 Vermis, ob incertas irrequietus opes?
 Propter eas nulli cum mors æquissima parcat,
 Quamuis sit Phrygio ditior ille Mida.
 Et Cræso, quondam rutilo cui ripa metallo
 Pactoli, suluis arsit & Hermus aquis.

Ditior

Ditiſſor & Crasſo, Pompeio maior, & ipſo
 Cesare, qui Romam tres tenuere duces.
 Omnem ſub cœlo carnem ſœnum eſſe memento:
 Quam quæuis citius deſluit herba cadis.
 Mox oreris, mox contereris, uelut umbra citata
 Hoc breue uer uitæ deuolat omne tuæ.
 Et tu promittis tibi tempora longa fruendi,
 Partis, heu bullæ fidere quæſo caue.
 Hæc miſeranda tuæ tangat te ſortiſſima imago,
 Inſere & hanc animo gens moritura tuo.
 Tam celebris nemo, tam felix nemo, potensq; eſt,
 Talis erit, & uix quàm putat ipſe breui.
 Non quorum pedibus proni dant oſcula reges,
 Et triplici ſacrum fulget honore caput,
 Maieſtas tuta eſt: ſed ut imi ſabula fiunt
 Plebeij, & mœſti cana ſauilla rogi.
 Nec morbo id tantum fracti, ſenio ue caduci,
 Vltima cum feſtis funeris hora uenit.
 Sed ui terrentes, pariter terrentur & ipſi,
 Et cædis, pereunt uix ſine cæde, rei.
 Nondum matura corpus ſolvente ſeneſta,
 Sed Nemefi ultorem præcipitante diem.
 Ergo pacificus ui temperet (hortor) & armis,
 Quiſquis amat Chriſti iuſſa, uicesq; gerit.
 Monachus. C. Gr.

Omne genus ſceleris, tum peſtem totius orbis,
 Vno ſignari nomine uiſ? Monachus.

Eiusdem, in Caietanum.

Germanos, decimas tunc cum extorquere pararet;

Qualem oratorem iussit adire Leo?

Dimisit quendam, labor esset dicere qualem:

Nimirum uerbo est dicere sat, Monachum.

In Romam. Bap. Mantuani.

Si quid Roma dabit, nugas dabit: accipit aurum,

Verba dat. heu Romæ nunc sola pecunia regnat.

De monachis. Ang. Politiani.

Sed qui nos damnant, histriones sunt maximi.

Nam Curios simulant, uiuunt bacchanalia.

Hi sunt præcipuè quidam clamosi, leues,

Cucullati, lignipenes, cincti sumibus,

Superciliosum, incuruicercuicum pecus.

Qui quòd ab alijs habitu & cultu dissentiunt,

Tristesq; uultu uendunt sanctimonias,

Censuram sibi quandam & tyrannidem occupant,

Paudamq; plebem territant minacijs.

Roma uenalis. Pictorij.

Hactenus urbs magni nequijt reperire Quirini

Emptorem, precij summa ita grandis erat.

Nunc adeò uili proponitur, ut sonus ipse

Hanc, nedum numerus tantulus æris emat.

Romæ luxus. L. Bigi.

Quò uentum est superi? quò uis progressa Diones?

Quò

Quò gula? quò luxus? quò genus omne mali?
 Ambrosiæ foetent epulae, narcotica sordent
 Vina, nisi Iliacus porrigat illa puer.
 Cætera mens horret meminisse: ea discat ab uno
 Crimine, me quisquis legerit, atque gemat.

In Adrianum Pont. Max.

Ac. San.

Classe, uirisq; potēs, domitoq; oriente superbus,
 Barbarus in Latias dux quatit arma domos.

In Vaticano noster latet. hunc tamen alto
 Christe uides cœlo (prò dolor) & pateris?

Epitaphium, quod in sepulchro Cle-
 mentis VII. Pontificis appensum
 inuentum est.

Clementem eripuit nobis clementia fati,
 Humanum toto gaudeat orbe genus.

Hic est, qui fuerat iam dedecus urbis & orbis.
 Et fuit ætatis magna ruina sue.

Hic est, qui tantos mutato fœdere reges
 Prodedit, & nullam nouit habere fidem.

Hic est, qui grauibus uexauit regna tributis,
 Atq; Italùm totas hausit auarus opes.

Hic est, qui patriam bellis oppressit acerbis,
 Turbauit proprios seditione lares.

Hic uoluit rapidis sua mœnia perdere flammis,
 Et plus quàm humana strage repleuit humum.

Hic est, qui multas uiduauit ciuibus urbes,

Crude-

Crudeliq; suas imbuuit ense manus.
 Hic est, qui bellis Insubria diruit arua,
 Extorrem Urbini compulit ire duccm.
 Hic est, si nescis, qui iam tibi Roma parauit
 Excidium, pestem, funera, bella, famem.
 Hic est, per quem tot prostant & in urbe puellæ,
 Per quem pulsus honos, uirginumq; decus.
 Hic est, qui molles euexit ad astra cinædos,
 Formosum à tergo munere iuuit Hylam.
 Hic est, qui fuerat uiuens infamia mundi,
 Imperij labes, spurciciesq; sui.
 Contemptor diuûm, scelerum uir, publicus hostis,
 Perfidus, ingratus, raptor, iniquus, atrox.
 Nutriuit longi discordia semina belli,
 Mouit pacatos semper ad arma duces.
 Hoc uiuente fuit nullarum copia rerum,
 Tabuerant sterili pallida membra fame.
 Curauitq; nihil miseræ ieiunia Roma,
 Vt fruges magno uenderet ære suas.
 Infelix, totum quod non extinguere mundum,
 Nec potuit sanctis bella mouere deis.
 Exosus uitam, & morbo tenuatus amaro,
 Stabat Pæonia non reuocandus ope.
 Mortem implorabat, nec mortem fata sinebant,
 Gaudebant longa sed cruciare mora.
 Hic uidit mortis centum tormenta futurae,
 Pœna tamen mortis non fuit æqua suæ.

Ex ista

Exista tandem migravit luce tyrannus,

Quo nullus toto peior in orbe fuit.

En date uulturibus ciues tam putre cadauer,

Nulla has reliquias hospita terra tegat.

Illuxit tandem cœlo lux una sereno,

Et uenit populis sæpe uocata dies.

Ducite felices per compita, ducite ludos

Aeneadæ, & letis soluite corda iocis.

Hanc lucem moneo uestris inducite fastis,

Longa hanc posteritas relligione colat.

Sicut magnanimo pulsos à Consule reges

Legimus, & nostro tempore durat honos.

Et tu sublatum è terris lætare Neronem,

Pristina libertas reddita Roma tibi est.

De eodem Clemente.

Io. Vultej.

De Clemente, quod est cōscriptum carmine crimē,

Id uerum, aut falsum protinus esse scio.

Si uerum est, uerè iam possum dicere, mundi

Vrba breuis uitium claudit, & omne scelus.

si falsum est, uerè iam possum scribere, mundi

Dux, pax, lux, paruo contegitur tumulo.

At falsum esse reor. Quis enim committere summū

Pontificem Romæ talia monstra putet?

De Missa apud quosdam in Germania, per Euangelium iam è medio sublata. Io. S.

Missâ, malum, peius quo secula nulla tulerunt,
 Istud propudium, dedecus, exitium,
 Fel, odium, sacrilegium, monstrum, scelus, ulcus,
 Prostibulum, uirus, excidium, barathrum,
 Spectrum, flagitium, tormentum, nausea, labes,
 Quisquiliâ, tenebræ, carnificina, metus,
 Naufragium, latrocinium, uis, præda, tyrannis,
 Clades, pœna, dolor, mors, furor, horror, onus.
 Nequitia, insidiæ, impostura, infamia, terror,
 Illuies, sanies, merda, cloaca, putor,
 Larua, superstitio, impietas, iniuria, nullo
 Missa inquam inuiso nomine nota satis,
 Nec cruce, nec ferro, nec peste, nec igne, nec undâ,
 Sed sola Christi uoce perempta iacet.
 Quæ uisa est orbis secum tractura ruinam,
 Si rucret, ueluti fumus inanis abit.
 Nullus honos, nulla exequiæ, nullumq; sepulchrû:
 Nam superest eius nil nisi nomen iners.
 Aurea iam redeunt ueteris primordia mundi:
 Nam capite extincto, crimina cuncta ruunt.
 Quisquis amat uerumq; Deum, ueramq; salutem,
 Viue, uale, ride, plaudeq;: Missa fuit.

De Romæ petulantia.

Theod. Gresm.

Marti olim complexa Venus, poscebat amantem

Munus

Munus, quo nullum maius in orbe foret.
 Ille Stygem iurat, danti quodcumq; daturum,
 Et Romam tota cum ditione dedit.
 Martia Roma prius fuerat, Cythereia nunc est:
 Cesserunt aquilæ, signaq; passer habet.
 Roma caput scelerum, niuei iactura pudoris,
 Exitium fidei, luxuriæq; parens.
 Sola Venus dispensat opes, dispensat honores,
 Sola facit serua quicquid in urbe libet.
 Extollit, magnosq; facit sapientia turpis:
 Sit procul, in tenero cui sedet ore decor.
 Tartara sunt molli potius aduenda iuuentæ:
 Si non est alius, sit tibi barba comes.

Aliud eiusdem.

Christi olim in terris bene qui seruauit ouile,
 Simon Petrus erat: heu modò Petrus abest.
 Iuit piscatum Petrus, Simon manet. hic dat,
 Hicq; rapit summi cardinis omne decus.
 Dictum Pasquilli. Io. Vult.
 Pontificem tollas, totum qui diruit orbem:
 Roma caput mundi, Romaq; causa boni est.
 Inuersum Pasquilli dictum.
 Pontificem tollas, totum qui dirigit orbem:
 Non mundi caput est Roma, sed ansa mali.
 Pasquilli ualedictio.
 Roma uale, uidi, satis est uidisse: reuertar,
 Quum leno, meretrix, scurra, cinædus ero.

In tyrannidem quorundam
aduersus pios. C. B.

Vt pia conspiciens cædi sua pignora mater,
Ingemit, & querulos mittit ab ore sonos:
Sic pater è cælo collustrans undiq; terras,
Morte suos plesti uidit, & ingemuit.
An non (mortales) nostri sat sanguinis haustum est?
Nec uestra in natos desinet ira meos?
Quid meruere, sui seruant si iussa parentis?
Et pedibus nolunt nomina nostra teri?
Dico equidem, uobis per me licet esse tyrannis,
Infamiq; meos perdere morte licet.
Sed tamen in pœnam quamuis sim tardior, ultrix
Sumet nostra mali dextera supplicium.

De comitijs Vuormaciensibus anni M. D.
XLI. S. Grynæi Somnium, si-
ue Libertas.

Quæ nouus immisit mihi Sturmi insomnia Ianus,
Dicam, uatidici ne temne oracula somni,
Sturmi, cui nomen Germani sanguinis iram
Seruat adhuc, titulo & bene quadrat Martia uir-
Consilium magnis Teuto de rebus inibat, (tus.
Antiquata diu reuocatum dogmata Christi:
In medio procerum Libertas tristis & expes
Visa astare mihi, talesq; effundere fletus.
O mores, o tempora ferrea, tempora eheu:
Pastorum specie coruiq; lupiq; rapaces,

Caulas Christe tuas qui cæde & sanguine cõplent,
 Iura tuo populo reddunt, & religionis
 Huc actum causam ueniunt, nostroq; cruore
 Riõtibus imbutis (prõh) de pietate loquuntur,
 Latratu horrifono timidos inuadere sucti.

Ac uelut ipsorum bonitas sit nota per orbem,
 Nota sit at nusquam uirtus doctrinãq; Christi,
 Præteritis uitijs, medijs quibus usq; tenentur,
 Illius antè uolunt sacrum rescindere dogma,
 Quam sua diuino submittere crimina iuri:
 Atq; negant Christi regnum subsistere posse,
 Ni nostra in cineres redigantur corpora flamma.

His cum nos uerbis contendere, quos neq; ouilla
 Tegmina, nec longi fallunt in gutture dentes,
 Querimus, & rabiem promissa flectere pace?
 Ast hi, si quondam sacris in coetibus ausi
 Iactare ante alios se uoce locoq; fuissent,
 Omnibus explosi officijs terraq; mariq;
 Infando dignam pendissent crimine pœnam.
 Nunc autem inueniuntq; locũ, summoq; locantur
 Fastigio procerum, primi quin & agmina ducunt,
 O' frustra cæca Christi lux nocte refulgens,
 Horrenda pressi captiq; tyranni de mundi.
 Quid sitè quid facimus? superat Papa, regnat ubiq;
 Impietas, nobis cernemibus atq; triumphat:
 Nec tãto è numero quisquã est hoc nomẽ adorans,
 Tendere qui contrã queat, aut se opponere uerbis.

Nostraq; conticuit uirtus, his finibus olim
Culta diu patribus bene laus & cognita uestris.

An cæcus quisquam est adeo, tyrannida qui nõ
Cernat, & illachrymās sortem non ploret inertis
Nunc Christi populi? quondam qui sanguine fuso,
Principis ausus erat leges per mille pericla
Afferere, & forti defendere pectore famam.

At iam cuncta silēt, Christi: stupet inscia turba,
Omnia Roma tenet, uictrix tenet omnia Roma.
Grex ouiu sequitur graueolēs quò duxerit hircus,
Turba sacerdotum gestit, Pœana canentum.
Applaudunt armis proceres certare parati,
Antonui subdunt sæui sua colla tyranni,
Romanusq; trahit captiuum Sisyphus orbem.

Vincimur, & frustra quisquã te Christe uocarit,
Namq; silet tua nunc etiam sapientia, nec se
Ferrata quisquam potis est opponere pugna.

O sortem te frustra habitã Germania, quæ nũc
Crateras inter iutubantia praelia misces,
Summa cui in magna uacuanda samã diota est.
Teutones heu docti numium, nimiumq; sagaces
Eloquio famam petere, & rem ducere uerbis.

Quid memorem uicinorum ludibria regum
Facta tibi, liber quæ nunquam Teuto tulisses?
Produnt Pontifici sanctum ius, sceptraq; Christi,
Carolus, Franciscus, Tusca potiantur ut urbe.
Hanc sibi mercedem nostra pro cæde reposcunt,

Pontifici

Pontifici & scelus hoc renouato foedere firmant,
 Conscelerantq; suas infonti sanguine dextras.

Passim ambusta truci spectes pia corpora flāma,
 Infami palo pedentia, qui tibi Christe
 Thuris odorati nidor gratissimus esto.

Nos, quod delirant Reges, plectemur Achiui,
 Libertas quoniam siluit Germana tot annis.

Imperium Gallus uerbis auroq; licetur,
 Esseq; uenalem prorsus nunc Teutona credit.
 Occupat antiquas ueteris decus imperij urbes
 Caesar, quasq; augere decet, proscribit & aufert.
 Iam quem coelestis contra nos ultio bello
 Suscitāt, & mittit populantem cuncta Mahmetū,
 Hunc Caesar passim laniantem uiscera Christi
 Negligit: at Gallus sibi foedere iungit eundem.
 Iusq; illis facere hæc, nobis sed dicere non est?
 Dicere sed fas est, quicquid prius acta loquuntur.
 Est fas, insanos armis & uoce tyrannos
 Perdere, nutanti patriæ succurrere fas est.

Nec quisquam per nos tamen impia ad arma uocet
 Sed iusto pia Libertas cano classica bello. (tur,
 Namq; armis iustis iniusta repellere iustum.
 Pro paruo gnato, dulci pro coniuge, Teuto,
 Pro pietate deūm, sanctis pro legibus equi,
 Fortia nil dubitanc ciuis bonus induit arma.

Tales Libertas imo de pectore questus
 Teuto dedit, uultu manibusq; ad sidera uersis,

Lapsa ruens, tenues uitam profudit in auras,
 Obstupuere uiri, fremitusq; fit agmine toto,
 Mirantur tantum latitasse in corde dolorem.
 Ex:utior somno, strepitu sonituq; uirorum,
 Acgraq; languenti sustollo membra sopore.
 Atq; pugillares seruum cum lumine poscens,
 Vaidici signo non falsa oracula Somni.
 Et tibi, quo nullum tellus Germana patronum
 Libertatis habet firmum magis atq; disertum,
 Certis uincta prius numeris insomnia mitto.

Vale, Cal. Ianuarij, M. D. XLI.

De comitijs Ratisbon. Anni M. D. XLI.

Philippi Melanchthonis

Somnium.

Me iussere duces fallacem pingere hyenam,
 Et monstri speciem proposuere mihi.
 Tetra erat, et uarijs moles confusa figuris,
 Tecta q; lucenti sanguinolenta cute.
 Virginei uultus, sed toruè micantia flammis
 Lumina, seu iuuè tristia signa dabant.
 A collo gemini pendebant membra draconis,
 Scyllæ tandem pars erat ima pedes.
 Horrebam aspiciens, et toto pectore fugi,
 Ac penè extincto sanguine uita fugi.
 Ut pingam tamen illi urgent: non obsequor. aio
 Iratus, pingi non leue posse pedes.
 Quo ruitis proceres? quis mentes occupat errore?

CUR

Cur templo infertis talia monstra Deit
 Excitior somno, gelidus tum pectore manat
 Sudor, & è subito membra stupore pauent.
 Nonnihil hac moueor fortassis imagine: sed te
 Christe rogo, ut placidus pectora nostra regas.

Aenigma de colloquio Ratisbon.

Angulus & Fossor, iungentes scædera Aratro,
 Vincula cum tendunt imposuisse Ioui.
 Luminis emunctor, Pistorq; , & Amator equorũ,
 Tum tendunt uinculis eripuisse Iouem.
 Liber enim cum sit, non fert bene Iuppiter ulla,
 Quæ sunt humana uincula facta manu.

CATALOGVS QVORVNDAM
 pseudoprophetarum nostri tempo-
 ris, à Ioan. G. A. rhythmis
 ex tempore con-
 cinnatus.

Cum uideas multos iactare sophismata stultos,
 Quid tumidis uerbis furiose Papista superbis?
 Christicolũm fuci postponunt omnia luci,
 Eccius atq; Faber, Roffensis, Pighius, Emser,
 Nausea, Cochleus, Ditbergius, & Clithouæus,
 Herbhorn, Sagærus, Treuir lapicida, Todischus,
 Alphõsus, Mensing, Prieras, Catharinus & Vsing,
 Hochstrat, Seruetus, Rex Anglicus, & Sadoletus,
 Gropper, Kirspësis, Stephanus quoq; Vintoniësis,
 & 5 Crocus,

Crocus & Alardus, rostro crepitansq; Pelargus,
 Sontius atq; Ruard, dictus cognomine Stappart,
 Alueld, Hoffmeister, monachus clamorosus & ater,
 Vitzel, Campanus, Schnebal Tanner male sanus,
 Factio praua schedis hæc scripsit plurima fœdis,
 Vt premeret tristi uelamine dogmata Christi.

In Pelargum, ab Anonymo quodam
 edita apud Treuiros.

Impuro crepitans rostro furiose Pelarge,
 Et contra superos bella nefanda geris.
 Pessima quæq; bonis præfers mendacia uerbis,
 Nec tibi iustitia est, nec tibi nota fides.
 Friuola uaniloquo mendacia gutture fundis:
 Nec fieri melior, nec bonus esse studes.
 Scripturis blateras sacris te cuncta probare,
 Atqui è scripturis scisq; probasq; nihil.
 Ex responsione D. Philippi Melancthonis
 ad Colonienfes, historia quædam
 extemporalis carmine red-
 dita, per I.G.A.

Vuirtenbergensis ditionis in urbe Tubinga,
 Sacrificus quidam relligiosus erat.
 Hic ueluti superum demissus ab arce propheta,
 Narrabat populo uerba stupenda rudi.
 Cum seuiret enim, sternens mortalia passim
 Corpora, letifera pestis auara manus.
 Fortiter in templo clamabat: Adeste frequentes,
 Omnibus

Omnibus hic uobis certa medela datur,
 Hæc inclusa uitro diui quæ cernuis ossa,
 O' quales fructus utilitatis habent.
 Annum prædicto tutos à peste futuros,
 Istis qui dederint oscula reliquijs.
 Hinc subito populus densim properauit ad illas,
 Num norum ualuit protinus aucupium.
 Oscula sacrificus uendebat plurima nummis,
 indomita plebis credulitate fruens.
 Hanc grauius tulit imposturam dux Eberhardus,
 Talia sacrifico dicta deditq; statim:
 Quot moritura putas hoc anno corpora, sacras
 Diui reliquias quæ tetigere tui?
 Turpis amore lucri nil te pudet improbe scurras
 Cur populum tali decipis arte meum?
 Sacrificus placidè respondit: Maxime Princeps,
 Ab tua plebs nulla fallitur arte mea.
 Parce precor, nec me credas imponere cuiquam:
 Reliquias uexi laudibus, esto, sacras:
 Quisq; tamen claro tantum dedit oscula uitro,
 Sacris reliquijs oscula nemo dedit.
 Hoc anno pereant igitur si mille, quid ad me?
 Duntaxat uitrum qui tetigere meum?
 His dictis risit Princeps Eberhardus, & istum
 Sacrificum pepulit finibus inde suis.
 O' quot per similes illi sunt tempore nostro
 Vaniloqui monachi, sacrificiq; mali:

Pocula plena quibus meretrix Babylonica miscet,
 Ut contra Christum bella nefanda gerant.

Nomine sub cuius clamant, Ecclesia, Patres:
 Et populum fallunt garrulitate rudem.

Non tamen ista diu grauis impostura feretur,
 Indomitis rabulis obstruet ora Deus.

Lux Euangelij caelo demissa fugabit
 Errorum tenebras: Lector amice uale.

Ad Ioannem Eccium, in collo-
 quio Vormacensi.

Te gladiatorem propter Babylonis honorem
 Diligo Romanae, tu mihi leta cane.

Responsio Io. Eccij.

Si quis me spernet, mox hunc mea dextera sternet,
 Ut discat miro subditus esse uiro.

Hier. Mas. pro monachis, aduersus
 Martinum Lutherum.

Martinus monachos optans celebrare, uocauit
 Ventricolas: uerum fallitur. ecce probo.

Essent uentricole, si uasto fercula uentri
 Tantum σύχνομα darent, at λιγνόχνομα uorāt.

Ipsorum, ex domibus uiduarum, mensa paratur,
 Bullit & humanis olla cadaueribus.

Quod si scire uelis, qui morbi hinc forte creentur,
 Tres sunt: μαγάδυσσις, εἶλεος, atq; furor.

Nam praecepta Patris spernunt seruare benigni:
 Verbi caelestis sensus & ipse perit.

Ore uomunt stercus: poterit quis clarius istud

Noſcere, ſi ipſorum foetida ſcripta legat.

In diram rabiem furijſ agitantur iniquiſ:

Atq; pios ferro, flumine, & igne necant.

In Monastica opera iocus Gasparis

Bruschiſ poetæ laureati.

Quàm bene feciſtis Monachi, quàm rebus ubiq;

Egregia ueſtris conſuluiſtis ope?

Quòd multo ueſtras uirtutes uenditiſ auro,

Præſentis uitæ dum licet arce frui.

Quandoquidē in cœliſ opera hæc omnino ualebūt

Aut nihil, aut ueluti praua & iniqua, parum.

Ergo alacres, iſtas in tempore uendite merces,

Vendite, dum potis eſt uendere quiſq; ſuaſ.

Tempus erit, quum uoſ ueſtriſ cum mercibus illiſ

E' cœlo uetitiſ, deſtruet ipſe Deuſ.

Aliuſ eiuſdem Bruschiſ iocus, de Iulio II.

Pont. Max. ad clariſ. uirū Valentinū

Erythreū oratoriæ in inclyta

Argentina profeſſorem.

Iuliuſ aduerſum Romæ egreſſuruſ in hoſtem,

Magne ſub imperio Maxmiliane tuo,

Claubiſ in Tyberim proiectiſ, ocyuſ enſem

Fulmineum arripienſ, talia letuſ ait:

Quandoquidē Petri nil noſ iuuat aurea clauiſ,

Arma, arma & gladioſ experiamur eoſ,

Quoſ Pauluſ noſtra Tharſenſiſ in urbe reliquit:

Forſi-

Forsitan hi melius limina nostra tegent.
 Sic nunc Pontifices etiam magis arma requirunt;
 Quam clauis doceant ut Galilae tuas.
 At quanto melius facerent, & rectius, ipsis
 Consulereutq; sibi, consulereutq; suis:
 Si ueram fassi pietatem, & tam manifestam,
 Hac spargi sinerent dogmata uera Dei:
 Quae Paulus quondam & Petrus docuere, doceriq;
 Germani hoc nostro tempore nulle uiri.

De Monachis, Adilon.

Nō malē sūt monachis grata indita nomina patrū,
 Cūm numerent natos hic & ubiq; suos.

In eisdem, ex perueteri codice
 Gengenbacensi.

O Monachi, uestri stomachi sunt pocula Bacchi:
 Vos estis, Deus est testis, tristissima peccatis.

De moribus Romanae curiae.

Aurum Roma fitit, dantes amat absq; datiuo,
 Accusatiuis Roma fauere negat.

De eadem curia Romana.

Curia Romana non curat ouem sine lana:
 Dantes exaudit, non dantibus ostia claudit.

In Papam, Germanici
 rhythmici.

Der Babst vñnd sein rott/
 Seind Engel vor Gott/

Wie

Wie Judas ein zwelfbott/
Der nam gellt/verriet Gott.

In Bullas pontificias, incerti
authoris.

Quòd tua Romulide Bullas diplomata dicit

Inspiciens adeò non mihi uulgus erit:

Nam uidet, ut uera sint & sine pondere bulle:

Nil graue quòd plumbū pictaq; cera premit.

Nostamē hęc multo, quasi magna repēdimus auro

Tam stupidus quondā non puto Glaucus erat,

Vtiq; mutatis aliquid qui cæperit armis:

Hęc præter nugas nil glabra pellis habet.

In Pontificem, uel Minotaurum
Rom. uersus Sotadei.

Laus tua non tua fraus uirtus non copia rerum

Scandere te fecit hoc decus eximium.

Item.

Conditio tua sit stabilis nec tempore paruo

Viuere te faciat heic Deus omnipotens.

Item.

Pauperibus sua dat gratis nec munera curat

Curia Papalis quod modò percepimus.

Retro hęc lege Lector, ab ulti-
tima uersus dictione exorsus,
& sensus uerus patebit.

Lelij

Lælij Capilupi cento Vergilianus, de uita
 Monachorum, quos uulgo
 Fratres appellant.

Ille ego, qui quodam cum Gallus amore periret,
 Noctes atq; dies cecini sub tegmine sagi
 Carminibus patrijs leuium spectacula rerum,
 Maius opus moueo. non hic te carmine ficto
 Magnanime Aenea, nec te rationis egentem
 Infelix Dido miseri post fata Sychæi:
 At fratres rerum dominos, gentemq; togatam,
 Illustres animas & corda oblita laborum
 Dicam equidem, fretus cithara fidibusq; canoris
 Fatidice Mantus: non omnia possumus omnes.

O' decus Italia, magnæ spes altera Romæ,
 Cura Deum Hippolyte, proles pulcherrima bello,
 Per tot ducta uiros antiquæ ab origine gentis:
 Tu mihi, seu magni superas iam frigora Rheni
 Horridus in iaculis & pelle Libystidis arse,
 Arma inter regum, clypeoq; insigne paternum
 Centum angues cinctamq; geris serpentibus hydræ,
 Arduus insurgens & grandia lilia quassans:
 Siue Padi ripis augusta ad mœnia regis,
 Vnde genus ducis Tyrio conspectus in ostro,
 Inter sacra deum patribus das iura uocatis:
 Da facilem cursum, atq; audacibus annue cœptis.

Ab Ioue principium generis, si credere dignum est:
 Dijs quanquam geniti, tot iam labentibus annis

Errabant acti fati maria omnia circum,
 Nulli certa domus, habitabant uallibus imis
 Seclusum nemus & scopulis pendentibus antrum,
 Riparumq; thoros inter deserta ferarum,
 Sole sub ardenti, gelidiq; sub ætheris axe.
 Iam tum religio pauidos terrebat agrestes.
 Victum infelicem baccas, lapidosaq; corna
 Dant ramis, & uulsis pascunt radicibus herbae.
 Pocula sunt fontes liquidi, non Mafica Bacchi
 Munera, non illis epulae nocuere repostae.
 Nulla Venus, nulliq; animum flexere Hymenæi.
 Heu pietas, heu prisca fides, quis talia fando
 Temperet à lachrymis? Longo post tempore uenit
 Vnus, qui nobis Deus æthere missus ab alto.

Narratio,
 de primis
 Monachis.

Is genus indocile & dispersum montibus altis
 Composuit, legesq; dedit, noua quæreret tecta.
 Idem omnes simul ardor agit, labor omnia uincit
 Improbis, & rerum fato prudentia maior.
 Magnanimi heroes, nati melioribus annis,
 Europa atq; Asia, super & Garamantas & Indos
 Centum urbes habitant magnas, atq; aurea tecta,
 Aurea nunc, olim syluestribus horrida dumis.
 Tantum æui longinqua ualet mutare uetustas.
 Nunc & pauperiem & duros perferre labores
 Saxa per & scopulos, & uirginitatis amorem
 Religio uetuit monitu imperioq; decorum.
 Quid loquor? an sua cuiq; Deus sit dira cupido?

Vt à primâ
 origine de-
 generarint
 posterî.

h

Ergo

- Victus.** Ergo omni studio læti conuiuia curant,
Ante focum, si frigus erit: si mæsis, in umbra.
Hoc uirtutis opus: glacies ne frigida lædat
- Vestitus.** Molle pecus, scabiemq; ferat, turpeisq; podagras,
Et tunicae manicas, & habent redimicula mytrae,
At genus immortale deum præcepta seculi
- Oeconomia Monastica.** Incumbunt generis lapsi sarcire ruinas.
Stat fortuna domus, & aui numerantur auorum.
Iura magistratusq; legunt, sanctumq; Senatum,
Rectores iuuenum & rerum, regemq; tremendum,
Et quos aut pecori malint submittere habendo,
Dum faciles animi iuuenum, dum mobilis ætas,
Aut aris seruare sacris, aut scindere terram.
Condit opes alius, grandæuis oppida curæ.
Sunt quibus ad portas cecidit custodia sorte.
Omnibus in morem tonsa est coma, obæsaq; terga,
Et crurum tenuis à mento palearia pendent.
Omnibus idem animus, denso distendere pingui
Quem legere ducem, sed non genus omnibus unum.
- Ordinū diuersitas.** Sed neq; quàm multæ species, nec nomina quæ sint
Est numerus: nec enim pecurrere nomina possem.
Non mihi si linguæ centum sint, oraq; centum.
Stat sua cuiq; dies, breue & irreparabile tempus
Omnibus est: ueniet lustris labentibus ætas,
- Oraculū.** Cum domus & proles subito defecerit omnis,
Heu nihil inuitis fas quenquam fidere diuis.
Quid labor aut benefacta iuuant? sic omnia fatis

In peius ruere, ac retrò sublapsa referrè

Tum sciat, aerias alpes & Norica si qui

Castella in tumulis uideat, desertaq; regna.

Hic quondam morbo coeli miseranda coorta est

Vana superstitio, ueterumue ignara deorum,

Quam neq; fas igni cuiquam, nec sternere ferro.

Mores & studia, & populos, consortia tecta

Sustulit ista prior Stygijs emissa tenebris.

Mōstrū horrēdū, informe, ingēs, cui lumē adēptū,

Odit & ipse pater Pluton, odere sorores.

Parua metu primo, mox sese attollit in auras,

Tam ficti prauiq; tenax, quàm nuncia ueri.

Inq; dies auidum surgens caput altius effert.

Quæ regio in terris nostri non plena laboris?

Aspice & extremis domitum cultoribus orbem,

Et penitus toto diuisos orbe Britannos.

Quid memorē infādas cædes, uetitosq; Hymenæos?

Ausi omnes immane nefas, ausoq; potiti

Corripuere sacram effigiem, manibusq; cruentis

Diripuere aras, & relligiosa deorum

Limina, ubiq; pauor & plurima mortis imago.

Quinetiam medias Italum bacchata per urbes

Pestis & ira deūm, maioremq; orsa furorem.

Haud ignota loquor, cuncti se scire fatentur.

Tertius ille hominum diuūmq; interpretas Asylas

Os humerosq; Deo similis, cui plurima mento

Canicis inculta iacet, dependet amictus

Ab exēplo
Germanor.

Ironice hæc
de Euāge-
lio renascē
te dicun-
tur.

Paulus ter-
tius Papa.

Sordidus ex humeris, omnis quem credidit ætas
 Semine ab æthereo, & genus alto à sanguine diuū,
 Fas omne abrumpit, trepidusq; repente refugit
 Pictus acu tunicas, tot sese uertit in ora.
 Hei mihi qualis erat, quantum mutatus ab illo,
 Seditioe potens, instructus & arte Pelasga
 Ibat, & ingenti sese clamore ferebat,
 Consilio uersare dolos ingressus, & astu
 Fertilis Ausoniae populos sermone replebat,
 Oblitus decorisq; sui, sociūmq; salutis.
 Ausus quin etiam sacrata auellere templo
 Numina magna Deūm.

Ergo omnis furij surrexit Hetruria iustis
 Tum celerare fugam, ueteres tellure recludit
 Thesauros, ignotum argenti pondus & auri,
 Consciū audacis facti penetrauit ad urbes,
 Et genus inuisum, & diri sacraria Ditis
 Arma Iouis fugiens atq; altæ mœnia Romæ.
 Et nunc ille Paris cum semiuiro comitatu
 Ignis ubi in medio, & socij cratera coronant,
 Te libans Lenæ uocat resupinus in antro.
 Causa mali tanti fulgenti murice uestis,
 Inuidia infelix, laudumq; immensa Cupido.
 Nusquam tuta fides, coluber mala gramina pastus,
 Hortator scelerum, stimulis agitabat amaris.
 Nec requieuit enim, donec de culmine summum
 Inter saxa uirum Stygias detrusit ad undas

Impastus

Impastus stabula alta leo ceu saepe peragrans,
 Nunc hos nunc illos aditus, omnemq; pererrat
 Italiam, Italiam, sinuosa uolumina uersat.
 Arrectis horret squammis, & sibilat ore.
 Horresco referens, dij talem auertite casum,
 Dij prohibete minas, superet modò Mantua nobis,
 Mantua diues auis, qualis Berecynthia mater
 Leta Deum partu, procul ô procul este profani.
 Dij patrij seruate domum, paruosq; nepotes.
 Et placidi seruate pios, dominamq; potentem.
 Te precor Alcide magnum & memorabile nume, Hercules
 Quem primi colimus miserantè incōmoda nostra, dux Ferrar.
 Hanc primùm tutare domum, genus acre luporū.
 Hac casti maneant in relligione nepotes,
 Et nati natorum, & qui nascuntur ab illis.
 Quò feror? unde abij? fugit irreparabile tēpus,
 Singula dum capti circumuectamur amore,
 Multaq; præterea post me memoranda relinquo.
 Vos, ô Calliope, precor aspirate canenti
 Sacra, deosq; dapcs, & plena pocula mense,
 Fortia facta patrum, magno nunc ore sonandum.
 Omne adeò genus in terris populumq; patresq;
 Mollibus è stratis opera ad lux suscitāt alma, Matutini
 Et matutini uolucrum sub culmine cantus. Monachorū cœtus.
 Principiò delubra adeunt, atq; ere sonoro
 Turribus aut altis, aut summi culmine tecti
 Dant signum, fulsere ignes altaria circum.

Iamq; sacerdotes soli cantare periti,
 Velati lino uolitant, ostroq; decori,
 Et cantare pares, & respondere parati.
 Agmine partito fulgent, lustrantq; choreis
 Atria, dependent lychni laquearibus aureis.
 Stant aræ circum, puraq; in ueste sacerdos
 Ter centum tonat ore deos, ter gutture uoces
 Aut quater ingeminat, sequitur cum cætera pubes,
 Et nostras audite preces, templiq; sacerdos
 Ante aras plena supplex ueneratur acerra,
 Affaturq; deos tendens ad sidera palmas:
 Se causam clamat, crimenq; caputq; malorum,
 Multaq; se incusat, rapidoq; hæc addidit ore:
 Salue sancte parens, superi regnator Olympi,
 Semper honos nomenq; tuum laudesq; manebunt,
 Et nos & tua dexter adi pede sacra secundo.
 Nos tua progenies, cœli quibus annuis arcem.
 Hæc ex more dapes, ille hæc monumenta reliquit,
 Extrema iam in morte: hanc tanti numinis aram
 Seruati facimus, meritosq; nouamus honores.
 Nate patris summi, tua ne hæc per uulnera seruor
 Morte tua uiuens? quæ causa indigna serenos
 Fœdauit uultus? aut cur hæc uulnera cerno?
 Vicit iter durum pietas, te ianitor Orci,
 Te Stygij tremuere lacus, tu sceptrâ louemq;
 Concilias, tu das epulis accumbere diuûm.
 Parce pio generi, & propius res aspice nostras.

Missæ de-
 scriptio.

Cœna my-
 stica.

Dijq; de æq; omnes, tuq; ô sanctissima uates
Alma parens, præsens nostro succurre labori.

Hæc ubi dicta dedit diuino ex ore sacerdos,
Dona laboratæ Cereris, cœlestia dona,
Miraturq; interq; manus & brachia uersat.

Transub-
stantiatio.

Heu quid agat? uaria confusus imagine rerum,
Atq; animum nunc huc celerem nunc diuidit illuc,
In partesq; rapit uarias, ut uertere morsus
Exiguam in Cererem suaserunt numine diui,
Et uiolare manu, malisq; audacibus orbem
Fatalis crusti, pectus percussit honestum

Corporis
manduca-
tio.

Terq; quaterq; manu, gemitū dat pectore ab imo.
Sic ait, Haud equidem tali me dignor honore.

Et sacer impleuit dextram scyphus, ocyus omnes
Demisere caput, percussæ pectora matres,

Calix.

Agnouere Deum proceres. ille impiger hausit
Spumantem pateram, & pleno se proluit auro.

Ite, ait, & socios pura circumtulit unda

Spargens rore leui, & depasta altaria liquit.

Haud mora, continuo perfectis ordine uotis

Consurgit senior, duosq; in uota uocauit

Nudato capite, & medio stans aggere fatur,

Affer acerba sonans, intentis omnibus unus

Fata canit fusus perpexam in pectore barbam,

Edocet humanis quæ sit fiducia rebus,

Tartareas etiam fauces noctemq; profundam,

Et coniuratos coelum rescindere fratres,

Monacho-
rum cōcio-
nes.

Supplicia & scelerum poenas, sedesq; beatas,
 Ambrosiæ succos, & odoriferam panaceam,
 Admonet, immiscetq; preces, alternaq; iaculat
 Brachia protendens, flammantia lumina torquens
 Obtutu tenet ora, soloq; immobilis hæret,
 Incipit effari, mediaq; in uoce resistit.
 Omnia transformat, sese in miracula rerum.
 Ille sitim morbosq; ferens mortalibus ægris
 Horrendas canit ambages, præsensq; minatur
 Exitium, ueterum uoluens monumenta uiro-
 rum,
 Aestusq; & pluuias & agentes frigora uentos,
 Obscenamq; famem & tristes denunciât iras.
 Horrescunt corda agricolis, stupet inscia turba.
 Vota metu duplicant matres, actæq; furore
 Conclamant, resonant latè plangoribus ædes,
 Lamentis, gemituq; & fœmineo ululatu.
 Talia uociferans folio se tollit ab alto,
 Tempora nudus adhuc, tunicaq; inducitur artus,
 Tum uirgam capit, hac animas ille euocat Orco.
 Hunc circum innumeræ gentes, miserabile uul-
 gus,
 Post alij proceres, uitas & crimina discit.
 Munera portantes eboris, auriq; talenta,
 Setigerosq; sues, Dodonæosq; lebetas,
 Prosequitur uenia, & uerbis compellat amicis.
 Omnibus exhaustos iam casibus, omnium egenos
 Castigatq;, auditq;: & ad impia tartara mittit.
 At qui diuitijs soli incubuere reperitis

Fulmine

Misericor-
dia, miseri.

Confessio.

Fulmine deiecti, fundo uoluntur in imo.

Atq; ea diuersa penitus dum parte geruntur,
 Tectum augustum, ingens, cætum sublime colūnis
 Instruitur, medijsq; parant conuiuia tectis.
 Ordine ahenas locant alij, flammāsq; ministrant,
 Pars calidos latices, uerubusq; trementia figunt
 Terga suum, centum pingues cum matribus agnos.
 Pars epulis onerant mensas, Cereremq; canistris
 Expediunt, tonsisq; ferunt mantilia uillis.
 Supponunt alij cultros, Bacchumq; ministrant.
 Dcurrunt, uariantq; uices, arisq; relictis
 Perpetuis soliti patres considerare mensis
 Circ ũ claustra fremunt, arrectisq; auribus astant,
 Intenti expectant signum, diuosq; precantur.

Apparatus
 prandij.

Tum pater omnipotēs, rerū cui summa potestas,
 Tandem progreditur, magna stipante caterua.
 Monstrū horrēdū, ingēs, crassū farragine corpus,
 More patrum solio medius confedit auito.
 Ille operum custos, illum admirantur, & omnes
 Circumstant fremitu denso, cū saepe coorta est
 Seditio, seuitq; agitans discordia fratres.
 Ille regit dictis animos, fratresq; superbos
 Imperio premit, ac uinclis & carcere frenat.
 Ne pueri, ne tanta animis assuescite bella,
 Tuq; prior, tu parce, genus qui ducis Olympo,
 His animaduersis opera inter talia primus
 Ultrò animos tollit dictis, atq; increpat ultrò.

Abbas.

Monacho-
 rum contē
 tiones.

Prior.

O' socij, nec enim ignari sumus ante malorum.
 Hæc erat illa fames, hæc nos suprema manebat
 Per uarios casus, per tot discrimina rerum
 Exitijs positura modum: nunc uiribus usus,
 Nunc manibus rapidis, omni nunc arte magistra.
 Quicquid uoti optastis adest, sic itur ad astra.
 Ergo agite, & cuncti nunc illas promite uires,
 Communemq; uocate Deum, & date uina uolentes.

Hic finis fandi, solio insonuitq; flagello.

Vtq; dato signo spacia in sua quisq; recessit
 Ordine cuncta suo, tunc facta silentia linguis.

Monacho-
 rum uora-
 citas.

Sic animis iuuenum furor additus, inde lupi ceu
 Raptores atra in nebula rapiuntq; ruuntq;
 Diripiuntq; dapes, contactuq; omnia foedant.
 Nec mora nec requies, olli certamine summo
 Tergora diripiunt costis, tum dente tenaci
 Dant sonitus, duro crepitant sub uulnere male.
 Implentur ueteris Bacchi, pinguisq; ferinae,
 Teuthonico ritu uertunt crateres aben os.

Postquã exëpta fames epulis, uox omnibus una,
 Coelicolum regi grates persoluere dignas
 Non opis est nostræ: media inter talia uerba
 Nescio qua præter solitum dulcedine læti
 Deuenerè locos lætos, cantusq; dedere:
 Ceu quondam niuei liquida inter nubila cygni,
 Cum sese è pastu referunt, hic flumina circum
 Fundit humus flores, texunt umbracula uites.

Monacho-
 rum lusus.

Hic

Hic gelidi fontes & prata recentia riuis,
 Speluncæ, uiuicq; lacus, ac lustra ferarum.
 Tum laqueis captare feras, & fallere uisco
 Impendunt curas, & retia ponere ceruis,
 Auritosq; sequi lepores, & fluminis alueo
 Cùm uenti posuere, alius trahit humida lina.
 Pars in gramineis exercent membra palæstris,
 Et tenues rumpunt tunicas per opaca uiarum.
 Pars pedibus plaudunt choreas, & carmina dicunt.
 Consonat omne nemus strepitu, risuq; soluto.
 Tunc pietate grauem, ac meritis si fortè uirū quem
 Conspexere, silent, aut uersi terga dedere.

Monachi
 aulici.

At patiens operum, paruoq; assueta iuuentus,
 Aut onera accipiunt uenientum, aut agmine facto
 (Fit uia ui) penetrant aulas & limina regum.
 Discurrunt alij ad portas & tecta domorum,
 Conuectare iuuat prædas, & uiuere rapto,
 Venturæq; hyemis memores quæsita reponunt,
 Aut foetus ouium, aut urentes culta capellas,
 Castaneasq; nuces, pariter frumenta sequuntur.

Mendican-
 tes.

Interea socios uocat alta in templa sacerdos
 Iam pridem resides, agrisq; effusa iuuentus
 Vndiq; conueniunt, & tristia funera ducunt,
 (Ne quid inexpertum) crepitantiq; æra secuti
 Tum gemini fratres, nec multum discrepat ætas,
 Funereas rapuere faces, de more uetusto
 Incedunt pueri, defunctaq; corpora uita

Funera ut
 ducant Mo-
 nachi.

(Quod

(Quod genus hoc hominū?) læti clamore reportāt
 Hic matres miseræ, pueriq; parentibus orbi
 Flent mœsti, resonat magnis plangoribus æther.
 Spargitur & tellus lachrymis, & molle pheretrū.
 Ipsi letitia uoces ad sidera iactant
 Per medias urbes, longa cum ueste sacerdos
 Lustrauitq; uiros, dixitq; nouissima uerba
 Manibus & cineri. Quam molliter ossa quiescēt.

Mortuos
 spoliant.

Tum lecti iuuenes media testudine templi
 Incurrunt densi, spoliantq; calentia membra
 Relligione patrum, fœcisq; abscondere discunt.

Cœna.

Deuexo interea propior fit uester Olympo,
 Tecta petunt, multa referunt se nocte minores,
 Instaurant epulas, & mensæ grata secundæ
 Dona ferunt, noctem flammis funalia uincunt.
 Aduoluere fœcis ulmos, igniq; dedere.
 Inuitat genialis hyems, curasq; resoluit.
 Tunc somni dulces, & tunc mollissima uina.
 Postquam prima quies epulis mensæq; remotæ
 Porticibus longis, nil magnæ laudis egentes
 Inualidiq; senes somno uinoq; sepulti
 Conticuere, sopor fessos complectitur artus.
 Omnibus una quies, operum labor omnibus unus.

Monacho-
 rû libido.

At non in Venerem segnes, & dulcia furta
 Egregij forma, & primæuo flore iuuentus,
 Defensi tenebris, & dono noctis opacæ
 In furias ignemq; ruunt, nec claustra nec ipsi
 Custodes

Custodes sufferre ualent, amor omnibus idem.

*Multi præterea, quod rebus restat egenis,
Sæpe manu liquido distendunt nectare cellas.*

Proh pudor.

*Magnanimùm Heroum pertentant gaudia pectus,
Solamenq; mali distillat ab inguine uirus.*

O fortunatos nimium, sua si bona norint,

Non absunt illis saltus, armenta q; læta.

Cælati argenti sunt, auri multa talenta,

Sacra deùm, sanctiq; patres, & chara sororum

Pectora mœrentum tenebris & carcere cæco

Moniales.

Centum ærei claudunt uectes, & sæpe sine ullis

Coniugijs uento grauidæ, mirabile dictu,

Relligione sacræ, non hæc sine numine diuùm.

Ironia.

Iam noua progenies cœlo demittitur alto.

Credo equidem, nec uana fides, genus esse Deorũ.

Salue uera Iouis proles, tibi nomina mille,

Diues opum, diues pietati uestis & auri,

Omnes cœlicolas centum complexa nepotes.

Hinc Italæ gentes, omnisq; Oenotria tellus

In dubijs responsa ferunt, tibi maxima rerum

Verborumq; fides, & nescia fallere uita.

Cura tibi Diuùm effigies & templa tueri.

Europam atq; Asiam magno turbante tumultu,

Nõ equidẽ inuidco, ipsa procul discordibus armis

Haud impacatos à tergo horrebis Iberos.

Non unquam somnos abrumpit cura salubres,

Atq; utinam ex uobis unus uestriq; fuissẽm

Epilogus
ad Monachos, omnium & laborũ & periculorum expertes.

Aut

Aut custos gregis, aut matura uinitor uita.

Omnia uincit amor, quis enim modus adsit amoris?

Ille mihi thoraca simul cum pectore rupit,

Transadigit costas, liquitq; uolatile ferrum,

Altius ad uiuum per sedit uulnere mucro.

Quid facerem? talin' possum me opponere mōstro?

O fortunata gentes, genus ab Ioue summo,

Vobis parta quies: nos flendo ducimus horas,

Bella no-
stri seculi.

Nos alias hinc ad lachrymas eadem horrida bellē

Fata uocant, scuit toto Mars impius orbe,

Regibus incesit magno discordia motu.

Hinc mouet Euphrates, illinc Germania bellum,

Turbidus & torquens flauentes Ister arenas,

Extremiq; hominum Morini, tot millia gentes

Arma ferunt Italæ, sanguis nouus imbuit arma.

Nunc etiam horribili uisu portenta sequuntur,

Obscæna uolucres (id rebus defuit unum)

Aetheraq; obscurant pennis, camposq; patentes

Facta nube premunt: En queis consequimus agros?

Nec tantis mora prodigijs, bella horrida, bella,

Et Tybrim multo spumantem sanguine cerno.

Turca.

Ecce inimicus atrox, genus insuperabile bello,

Victor ab aurora populis summasq; minatur

Deiecturum arces Italūm, excidioq; daturum

Aere cauo, curruq; uolans dat lora secundo

Per Graiūm populos & Iapidis arua Timai.

Heu quantæ miseris cædes Laurentibus instant.

Ventura

Ventum ad supremum est, en quò discordia ciues
Perduxit miseros? nec habet fortuna regressum.

Hos inter motus, atq; hæc certamina tanta
Ipsa immota manet, spectatq; interrita pugnas
Chara deùm soboles, solido de marmore templa
Assiduo resonant cantu: nec ferrea iura,
Insanumue forum, aut populi tabularia uidit.
At q; metus omnes strepitumq; Acherontis auari
Subicit pedibus, non ulli obnoxia cura.
Et spectare dapes, solennes ducere pompas
Ad delubra iuuat, caesosq; uidere iuuenços.
Hic amor, hoc studium, summa nituntur opum uir
Regales inter mensas, nymphasq; sorores
Sideris in numerum, atq; alto succedere cælo.
Is locus urbis erit, requies ea certa laborum.

Scilicet.

Viuite foelices, ô terq; quaterq; beati,
Quò res cunq; cadēt. si quid mea carmina possunt,
Nulla dies unquam memori uos eximet æuo.

In uocabulum Papæ, ad ipsam
Romam: Bruschius.

Hispanis Papa est, deformis struma. Quid isto

Signari uoluit nomine cura Dei?

Scilicet hoc: ueluti corpus deformat honestum,

Sub medio turpis gutture struma tumens:

Sic inhonestatur ueneranda Ecclesia Christi

Monstro, quod Papam perfida Roma uocat.

FINIS.

OCN 66859042